Należytość pocztowa uiszczona ryczałtem. Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie.

PRENUMERATA:
Miesięcznie . . . . Zł. 1·10
Kwartalnie . . . . Zł. 3·30
Półrocznie . . . . Zł. 6·60
Rocznie . . . . Zł. 13·20
Prenumerata zagraniczna miesięcznie Zł. 1·50

Konto P. K. O. 410.288.

Redakcja i administracja: ul. Goldhamera 3.
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 po południu.

Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:
Strona . . . . Zł. 200·—
1/2 strony . . . . Zł. 100·—
1/4 „ . . . . Zł. 60·—
1/8 „ . . . . Zł. 30·—
1/16 „ . . . . Zł. 15·—
1/32 „ . . . . Zł. 8·—
Przed tekstem 100 proc. drożej. Drobne za słowo 30 gr.

Rok VII — Tarnów, piątek dnia 22 czerwca 1934 r. — Nr. 24

W ostatniej chwili!

Postępowanie kahalnej komisji wyborczej stanowi jedno nieprzerwane pasmo ciągłych jaskrawych nadużyć i bezprawi, na co wskazują następujące fakta: 1) już sam skład komisji wyborczej, w której niema ani jednego reprezentanta stronnictw sjonistycznych wskazuje na z góry powzięty zamiar przeprowadzenia wyborów bez jakiejkolwiek kontroli; 2) ułożenie listy wyborczej w ten sposób, że świadomie wykreślono z niej blisko 1000 uprawnionych wyborców, a wpisano bezprawnie przeszło 600 nieuprawnionych, przeważnie zamieszkałych poza Tarnowem, oraz młodocianych „wyborców"; 3) próba bezprawnego unieważnienia listy sjonistycznej, ażeby się wogóle przeciwnika niewygodnego gruntownie pozbyć; 4) ułożenie na dzień wyborów czterech komisyj wyborczych z pominięciem sjonistów, ażeby sobie umożliwić przeprowadzenie wyborów bez jakiejkolwiek kontroli.

Apelujemy do władzy nadzorczej, ażeby zapobiegła jawnym nadużyciom i jeszcze w ostatniej chwili zarządziła zmianę składu komisyj wyborczych w ten sposób, aby reprezentanci najliczniejszego ugrupowania dopuszczeni zostali do komisyj wyborczych. Apelujemy o to w interesie spokoju miasta i w interesie poszanowania obowiązujących ustaw.

Ludność żydowska nie może mieć zaufania do tak jednostronnie złożonych komisyj wyborczych, które niechybnie przemienią akt wyborczy w niegodną farsę, co z pewnością nie leży w intencji władz.

Apelujemy do Władzy Nadzorczej, która przez uchylenie niecnego unieważnienia naszej listy dała wyraz swej niezłomnej woli do bezstronnego przeprowadzenia wyborów, ażeby położyła kres temu beprawiu i swawolnemu łamaniu prawa.

Panów z komisji wyborczej, nie wyłączając samego przewodniczącego p. Chaima Engländera zapewniamy, że wszystkie nadużycia wyborcze są nam dokładnie i szczegółowo znane i że nie omieszkamy wszystko **podać do wiadomości p. Prokuratora**, ażeby raz nareszcie gruntownie oczyścić zabagnioną atmosferę naszego miasta i ażeby w walce politycznej wymusić poszanowanie dla prawa.

O co toczy się walka?

Zbliżają się wybory do kahału — rosną więc apetyty na mandaty. Jest to objaw w naszej ulicy żydowskiej tak zwykły i niemal tradycją uświęcony, że nie mamy bynajmniej zamiaru wygłaszać kazań i nauk moralnych na temat rzeczowości, powołania itp. z jednej, a ambicjonizmu, karjerowiczostwa, pustej demagogji — z drugiej strony. Mają apetyty — ha, niech się więc o mandaty ubiegają! Konstytucja każdemu obywatelowi na to pozwala... Blamaż polityczny tylko w środowiskach o wysokiej kulturze politycznej uważany jest za coś ubliżającego. U nas można się politycznie blamować, można nawet popełniać polityczne świństwa i łajdactwa, a mimo to ma się czelność nadal mącić każdą nie tyle może narodową, ile komunalno-kahalną. Nomina sunt odiosa: ci, o których mowa, z pewnością poczują się... dotknięci.

Więc nie przeciw apetytom na mandaty kahalne chcemy piorunować. Ani przeciw osobom dzisiejszych wodzów, a jutrzejszych kandydatów. I wogóle nie chcemy... piorunować. Tylko w przededniu wyborów do kahału, parę słów pragniemy powiedzieć w kwestji zasadniczej.

Jeżeli my, sjoniści, przystąpiliśmy przed laty do akcji kahalnej, proklamując ją jako jeden z głównych punktów naszego programu golusowego, to dlatego, że uważamy kahał za ośrodek społecznego życia żydowskiego, który — jako taki — powinien być wyniesiony ponad sferę osobistych wpływów i interesów, a oprzeć się na platformie ideowo-programowej. Mówiąc konkretnie i praktycznie: jeżeli dawniej o kahał walczyła rodzina X z rodziną Y, to my dążymy do tego, aby o kahał walczyły ze sobą — programy. Chcemy zerwać z tej spostponowanej, a tak ważnej i doniosłej instytucji haniący płaszcz Dejaniry, chcemy z lekceważącego słowa „kahał" zrobić honorowe słowo „kahał", chcemy, ażeby kahał stał się dla społeczeństwa żydowskiego gminą, poważaną i wpływową instytucją komunalną dla wewnętrznych spraw żydowskich.

Dążąc do tego celu — przychodzimy do wyborców z naszym programem. Kto ma inny program kahalny — voila, niech z nami walczy.

Ale przeciw nam — przeciw naszemu programowi — zwracają się nie programy wrogie i przeciwne, ale — osoby.

Oto nagle różni panowie tworzą sobie ad hoc „partje" i konstruują ad hoc „programy" (wielki Boże, sztuka to napisać „program"?), ażeby... właśnie — ażeby co?

Czego ci ludzie chcą i do czego dążą? W szczerości ducha uczciwi i politycznie dojrzalsi z nich nie powiedzą z pewnością, iż są przeciw naszemu programowi. Owszem, powiedzą, że nasz program im się podoba. Tylko — co? Ot co: i oni chcą być w kahale!

Na to odpowiadamy: Toczy się walka o kahał. Toczy się walka programów. Walka poważna, zasadnicza i o historycznej poniekąd odpowiedzialności. Idzie o to, jakiego kahału chce żydostwo polskie. Bo nie o Tarnów tylko gra się toczy, tylko o kahał o gminę żydowską całego żydostwa polskiego. Tarnów jest tylko małym odcinkiem na wielkim froncie. Więc każdy, kto wdziera się na arenę tej walki ze swemi osobistemi ambicjami, ubranemi naturalnie w płaszczyk komitetu, partji czy czegoś podobnego, jest — świadomie lub nieświadomie — szkodnikiem, warchołem, czynnikiem aspołecznym i destruktywnym. Każda taka jednostka fałszuje, dla uzyskania dla siebie mandatu, ideowe oblicze żydostwa. Odciąga ona uwagę wyborcy od programu, a stara się ją zdezorjentować momentami osobistemi. Jest to — jak powiadamy — robota społecznie szkodliwa i demagogiczna, była ona dobra wtedy jeszcze gdy jeden „sztadlan" zwalczał przy wyborach kahalnych swego konkurenta. Dziś lud żydowski politycznie na tyle już dojrzał, że wie, iż wybory kahalne nie są harcami między jednostkami (bo nieskazitelność osobista kandydata jest nie zaletą, lecz rozumiejącą się samo przez się przesłanką!), lecz walka programów.

Zaawansowani w swoich ambicjach i apetytach rozmaici panowie zechcą przyjąć to do swej wiadomości.

W. B.

Żydzi! Wyborcy!

Zwracamy się do Was z usilną prośbą, abyście w niedzielę 24 bm. spieszyli do urny wyborczej a to już zaraz rano po rozpoczęciu głosowania, zachodzi bowiem obawa, że niesumienni agitatorzy oddadzą za Was głosy, pozbawiając Was w ten sposób prawa wyborczego.

Wyborcy! Przeszło tysiąc wyborców wykreślono z listy wyborczej a około 600 nieuprawnionych umieszczono na liście wyborców. Każdy głos może decydować!

Nie zwlekajcie w niedzielę, lecz zaraz rano spieszcie do urny wyborczej i głosujcie na listę **Nr. 5.**

Uważajcie, aby kartka wyborcza była biała, czysta, aby na niej znajdowała się tylko 5 bez kropki, dopisków i nazwisk, bo kartki takie są nieważne.

Kontrolujcie więc przed oddaniem głosu kartki wyborcze Nr. 5.

Głosujcie na listę Nr. 5

Masowe zgromadzenie przedwyborcze.

Nasze pierwsze zgromadzenie przedwyborcze odbyte w niedzielę, 17 bm. było wielkim trjumfem bloku narodowo-żydowskiego. Tłumy wyborców zaległy obszerne podwórze p. Weinfelda i w skupieniu wysłuchały porywających przemówień. Około 3.000 osób przybyło na to zgromadzenie, by z ust prowodyrów sjonistycznych usłyszeć słowo druzgocącej prawdy o zabagnionej gospodarce kahalnej i o lekkomyślnem marnotrawieniu grosza publicznego przez obecnych władców kahalnych. Okazało się znowu, że społeczeństwo żydowskie w Tarnowie chętnie daje posłuch naszemu wezwaniu i masowo przybywa na nasze zgromadzenia, wiedząc, że z mów tam wygłoszonych przebija głęboka troska o byt narodu żydowskiego i jego przyszłość.

Pierwszy zabrał głos prezes komitetu lokalnego organizacji sjonistycznej tow. **Dr Chomet**, który na wstępie poświęca wspomnienie pośmiertne tragicznie zmarłemu ministrowi śp. Bronisławowi Pierackiemu i daje wyraz bólowi ludności żydowskiej naszego miasta z powodu utraty tego wybitnego i zasłużonego męża stanu. Zebrani uczcili pamięć tragicznie zmarłego ministra spraw wewn. śp. Bronisława Pierackiego jednominutowem milczeniem.

Przechodząc do tematu wywodzi m. in. tow. Dr Chomet: Klika kahalna dorwała się do władzy przy pomocy różnych donosów i denuncjacyj. Władzę swą panowie ci wykorzystywali jedynie i wyłącznie dla zaspokojenia własnych ambicyj i osobistych interesów. Czerpali hojną dłonią z obfitego jeszcze wówczas żłobu kahalnego. Gminę żydowską zamienili na prywatny folwark, którego majątkiem lekkomyślnie i karygodnie zawiadywali ze szkodą dla całej ludności żydowskiej. Swoich sojuszników i krewnych obdarowywali posadami zupełnie zbytecznemi, rozdzielali swoim partyjnym lub prywatnym instytucjom wysokie subwencje, odmawiając jakiegokolwiek wsparcia instytucjom nie stojącym pod ich wpływem. Doprowadzili majątek gminny do ruiny. A gdy władze nakazały przeprowadzenie wyborów, chcieli sobie z góry zapewnić zwycięstwo przez wykreślenie z listy przeszło 1000 wyborców, wpisując około 600 nieuprawnionych. Ale to było jeszcze za mało. Chcieli zupełnie usunąć swoich przeciwników. Chcieli nas bezprawnie pozbawić prawa ubiegania się o głosy żydowskie. Chcieli zmusić wyborcę żydowskiego, by albo wogóle nie głosował lub też głosował na ich listę. Innej możliwości nie chcieli mu zostawić. Chcieli nas pozbawić tego prymitywnego prawa, jakie daje ustawa każdemu obywatelowi, a mianowicie prawa decydowania o losie własnej instytucji. Ale władza ukróciła ich swawolę. Po gruntownem zbadaniu sprawy władza uchyliła tę hańbiącą uchwałę i zatwierdziła naszą listę kandydatów.

Obecnie panowie ci przychodzą do tych wyborców, których chcieli pozbawić ich praw i w imię Tory domagają się głosów. Obłudnie ubierają się w togi obrońców Tory i religji i opowiadają wyborcom, że należy ratować zagrożoną Torę. Tym panom jednak wcale nie chodzi o Torę. Tora służy im tylko za środek do zdobycia mandatów. Przy pomocy argumentu o zagrożonej Torze chcą otumanić naiwnych wyborców, by uzyskać ich głosy. Tych wszystkich świętoszków należy raz na zawsze zdemaskować. Im wcale nie o Torę chodzi. Prawdziwie religijni Żydzi nie żądają żadnej zapłaty za swą religijność, nie kupczą swą pobożnością i ze wstrętem odwracają się od tych, którzy na koniku religijnym chcą zajechać na różne posady. Chylimy czoło przed prawdziwie religijnymi braćmi, dla których religja jest treścią życiową, ale ci politykierzy zamieniają religję w towar wyborczy, dla nich religja jest tylko środkiem dla zdobycia władzy i wpływów. Tych wszystkich obłudników, którzy frymarczą tem, co jest najświętszem dla każdego pobożnego Żyda należy wytępić z ulicy żydowskiej. Wyborcy muszą sobie zdać sprawę, że głosując na taką listę „ortodoksyjną", popierają jednostki, które żerują na religijności prostego Żyda, by w ten sposób dorwać się do żłobu. W dniu wyborów należy im dać odpowiednią odprawę. Każdy Żyd powinien głosować tylko wyłącznie na listę bloku narodowo-żydowskiego Nr. 5, gdyż jedynie ta lista daje rękojmię, że gospodarka kahalna będzie sumiennie i oszczędnie prowadzona na pożytek całej ludności żydowskiej. W końcu Dr Chomet omawia zadanie kahału wobec dzieła odbudowy Palestyny.

Zabiera głos tow. **Wolf Götzler**, który wywodzi m. in.: Po kilku latach rządów komisarskich, znów wyborca żydowski dochodzi do głosu. Rządy komisarskie doprowadziły majątek gminny do ruiny, a obecnie wyborca żydowski ma zadecydować, czy rządy tych ludzi mają trwać nadal, czy też w kahale mają zasiadać ludzie ofiarni i sumienni o czystych rękach, ludzie znani już ze swej chlubnej działalności na niwie kahalnej.

Panowie ci, którzy dotychczas zrobili różne sztuczki dla utrzymania się przy władzy, przywłaszczają sobie obecnie monopol na religijność i występują do walki wyborczej pod hasłem obrony Tory. Mimo swej przebiegłości są oni jednak naiwni przypuszczając, że wyborcę żydowskiego można pozyskać przy pomocy tego argumentu religijnego. Ich postępowanie, ich czyny, ich dotychczasowa działalność demaskuje przecież ich właściwe dążenia. Nawet każde małe dziecko w Tarnowie już wie, że tym panom szczególnie z Agudy chodzi tylko o zdobycie władzy a nie o obronę religijności, której nic nie grozi. Sjoniści już wykazali, że w równej mierze dbają o potrzeby religijne, kulturalne i socjalne całej ludności żydowskiej naszego miasta. Wieloletnia działalność sjonistów w kahale jest wymownym tego dowodem.

Wyborca żydowski przed oddaniem swego głosu musi zanalizować działalność ostatnich komisarjatów „ortodoksyjnych" w świetle działalności sjonistów na terenie kahalnym, a wówczas dojdzie do wniosku, że w jego interesie i w interesie ogółu winien głosować na listę sjonistyczną Nr. 5.

Działalność bowiem niektórych komisarzy i ich rad przybocznych była szkodliwą, jednostronną, partyjną, marnotrawną, lekkomyślną i wyszła z punktu widzenia li tylko zaspokojenia swych prywatnych lub partyjnych interesów ze szkodą dla ogółu. A skutki tej gospodarki są przecież dla każdego widoczne. Wszystko zaniedbane. Kasa wyczerpana. Szpital niechlujny. Żadna instytucja oświatowa nie otrzymuje subwencji w wyjątkiem oczywiście ich instytucyj partyjnych. Opieka społeczna zupełnie zaniedbana, a kasa zapomogowa prawie zupełnie bezczynna. A za rządów sjonistycznych wszystko było wzorowo prowadzone, o czem każdy wie i niema nawet potrzeby nad tem się rozwodzić.

Przyszłe oblicze gminy żydowskiej zależy obecnie jedynie i wyłącznie od wyborcy. Niewątpliwie w dniu wyborów wszyscy głosować będą na listę Nr. 5, bo tego wymaga dobro ludności żydowskiej naszego miasta.

P. **Hutter** w dosadnych słowach opowiada o unieważnieniu list, nie szczędząc słów potępienia dla członków komisji wyborczej. Mowca omówił kilka bolączek, spowodowanych przez niechlujną gospodarkę obecnych włodarzy kahalnych.

W końcu wygłosił dłuższe przemówienie tow. **Dr Schenkel**. W obliczu beznadziejnej wprost sytuacji żydostwa, ludność żydowska w Krakowie zdobyła się na solidarną manifestację i w piątek dnia 15 bm. przez pewien czas wszystkie sklepy żydowskie były zamknięte. W Tarnowie takie solidarne wystąpienie wszystkich Żydów nie jest do pomyślenia. Bo Tarnów jest bagnem. W Tarnowie atmosfera żydowskiego życia publicznego jest zatrutą dzięki rozpanoszeniu się klik, pozbawionych wszelkich pierwiastków ideowych i poczucia odpowiedzialności. Jedynie w Tarnowie było możliwem unieważnienie listy stronnictwa, reprezentującego zdaniem naszych przeciwników 50 proc. wyborców. Ci panowie już tak się rozzuchwalili, że już nawet nie zachowują pozorów przyzwoitości politycznej, że jasno, bez skrupułów, bez ogródek czynią to, co im jest wygodne i korzystne. Władza jednak ostudziła ich rozgorączkowane głowy i wyczyny. Władza przywróciła nam prawa, których chcieli nas pozbawić.

Jeżeli wyborcy zastanowią się nad obecną sytuacją żydostwa, wówczas dojdą do konkluzji, że jedynem rozwiązaniem kwestji żydowskiej jest sjonizm. Wobec otaczającej nas nienawiści, rozlewającej się po całym świecie, wobec utraty wszelkich możliwości bytu, wobec ciągłej pauperyzacji mas żydowskich, każdy musi przyznać, że jedynie sjonizm daje rozwiązanie kwestji żydowskiej. Dziś już każdy z własnego doświadczenia dochodzi do przekonania, że jedynem wyjściem z tej matni jest sjonizm. Nietylko teorja, nietylko przesłanki ideologiczne, lecz również życie codzienne pcha masy żydowskie w szeregi sjonistyczne. Oczy każdego prawie Żyda są dzisiaj zwrócone ku Palestynie, jako miejscu swej przyszłości. Tarnów nie jest wyjątkiem. Tarnów jest tylko małym odcinkiem, cząstką całego narodu żydowskiego, a problemy całego żydostwa są również problemami Żydów tarnowskich.

Czy w takim stanie rzeczy mogą jeszcze być jakieś wątpliwości, na kogo głosować, kogo obdarzyć swem zaufaniem? Czy wybrać jednostki rwące się do żłobu i marnujące grosz publiczny? Czy nie musi się głosować na ludzi, którzy przez dziesiątki lat poświęcają się ofiarnie pracy społecznej i wykuwają lepszą przyszłość dla całego narodu żydowskiego?

W procesie odrodzeniowym narodu żydowskiego w Gmina żydowska ma spełnić ważną funkcję polityczną, socjalną i kulturalną. A kahał spełni swe zadanie jedynie wówczas, jeżeli będzie on kierowany przez ludzi, hołdujących zasadom sjonistycznym, a nie przez ludzi dopatrujących się w gminie żydowskiej jedynie żłób, z którego czerpać chcą dla własnych korzyści.

Decyzja leży obecnie w rękach wyborców, którzy w dniu wyborów niewątpliwie wystąpią przeciw klikom kahalnym i wypowiedzą się za odrodzeniem narodowem, za czystością życia publicznego, za racjonalną gospodarką kahalną i oddadzą swoje głosy na listę Nr. 5.

Przewodniczący tow. Dr Chomet odczytał rezolucję, potępiającą machinacje włodarzy kahalnych, która została przyjęta frenetycznemi oklaskami. v.

Przed ważną decyzją.

Już nieraz wykazywaliśmy na tem miejscu, jakie to ważne znaczenie posiada kahał dla życia żydowskiego. Przecież jest to jedyna podstawa naszej autonomji narodowej, której domagamy się we wszystkich krajach golusu.

Nikt nam nie pomoże, nikt nas nie wyratuje z naszej ciężkiej sytuacji, lecz sami kuć musimy naszą przyszłość.

Jesteśmy w Tarnowie częścią trzymiljonowej warstwy żydowskiej w Polsce, warstwy spauperyzowanej, tracącej z dnia na dzień grunt pod nogami. Nędza i niedostatek grasują w ulicy żydowskiej. Kupiec, rzemieślnik, robotnik i inteligent żydowski walczą ostatkami sił, by utrzymać się na powierzchni życia, by chleb codzienny zdobyć.

Pokojowa eksterminacyjna polityka stosowana wobec Żydów we wszystkich gałęziach ekonomicznego życia, zamknięcie dla Żydów wszelkich warsztatów pracy, niemożliwość emigrowania do innych krajów — oto warunki, w jakich obecnie żyjemy.

To też skoordynowanie wszystkich naszych sił, wytępienie wszystkich szkodników, grasujących w ulicy żydowskiej, wspomaganie moralne i czynne tych elementów w żydostwie, które podjęły się ciężkiego zadania stworzenia dla mas żydowskich lepszych warunków życia — jest nakazem chwili.

Gmina żydowska stanąć musi w pierwszym szeregu, gdy chodzi o rozwiązanie tych wszystkich z obecnego położenia Żydów wypływających zadań. Gmina żydowska musi ująć w swe ręce dzieło odrodzenia narodu żydowskiego tak pod względem ekonomicznym jak i kulturalnym. Gmina żydowska musi stać się godnym obrońcą zagrożonych pozycyj żydowskich.

A ci którzy głoszą, że Gmina żydowska ma tylko religijnemi zajmować się sprawami i dobrowolnie ścieśniają zakres działania tej Gminy, zrzekając się tem samem wysuwanych przez nas postulatów autonomji narodowej — ci świadomie lub nieświadomie są narzędziem w ręku tych, którzy podcinają korzenie naszej egzystencji ekonomicznej i odmawiają nam praw do odrębności kulturalnej samodzielności narodowej.

Kahał dzisiejszy należy rozbudować i stworzyć zeń narzędzie naszej walki o lepsze jutro żydowskie.

Któż inny jest do tego powołany, jak nie sjoniści, którzy przez 50 lat walczą już na ulicy żydowskiej, wypisując na sztandarze hasło renesansu żydowskiego.

Któż inny, jak nie sjoniści dowiedli, jak należy rządzić w kahale i jak należy gospodarować w Gminie żydowskiej?

Czyż można pod tym względem mieć zaufanie do różnych odłamów ulegającej wpływom zdrajców narodowych ortodoksji?

Wglądnijcie do „Talmud Thory" zarządzanej przez tych niepowołanych obrońców religji a zobaczycie jak oni tam źle administrują, jak między sobą się żrą i intrygują, bo jedni ciągną do Bobowy i stamtąd otrzymują rozkazy a drudzy znowu lgną do Bełza, tamtejsze wykonując polecenia. A wszystko to dzieje się ze szkodą ciężkim znojem ludności wybudowanej instytucji.

Czyż można takim ludziom powierzać majątek Gminy żydowskiej? Czyż można powierzyć im los 20 tysięcy Żydów tarnowskich? Czy oni mogą stanąć na wyżynie wielkich zadań, jakie czekają nowy Zarząd Gminy?

Czyż mogą oni wskazać na jedno choćby dzieło, któregoby dla dobra żydów tarnowskich dokonali?

W imię czego więc przychodzą teraz do mas żydowskich w Tarnowie i jakim prawem domagają się głosów żydowskich? Może w imię religji? To fałsz i obłuda! Żydzi prawdziwie religijni nie mają zaufania do tych rozpolitykowanych świętoszków. Żydzi pobożni nie kupczący religją oddadzą głos swój na listę **Nr. 5.**, bo kandydaci z tej listy dbali i dbać będą należycie o ich potrzeby religijne.

Masy żydowskie mają zdrowy instykt. Szczególnie Żydzi w Tarnowie znani są ze swej znakomitej orjentacji i dojrzałości politycznej.

To też masy te nie dadzą się i teraz otumanić i dnia 24 czerwca głosować będą na listę **Nr. 5.**

Każdy głos oddany na inną listę jest closem dla tutejszego kahału.

Żydzi! Wyborcy! Nie wybierajcie obłudników, moszków i asymilantów, lecz głosujcie na listę ludzi pracy i serca żydowskiego

NA LISTĘ SJONISTYCZNĄ Nr. 5.

אונזערע קאנדידאטען.

1) חיים נייגער
2) וואלף געצלער
3) דר. שמואל שפאז
4) יוסף היימאן
5) יחיאל קורץ
6) דר. מ. מענדרער
7) יצחק שענוועטער
8) יחזקאל האלענדער
9) אלחנן פעסעל
10) דר. חיים גרינבערג
11) עוזיאל העניג
12) דר. יצחק פיש
13) ישראל קאהן
14) אינזשי' ל. פלאכטע
15) משה ליאן
16) שמעון לאנדמאן
17) שמואל וויינטרויב
18) שלמה קעלער
19) אלעזר זעלינגער
20) הירש גערשטען
21) הירש עדער
22) לייב גערשטנער
23) אברהם פערלבערג
24) אהרן אלעזר וויזער
25) יוסף איזראעלאוויטש
26) יצחק ענגעלבערג
27) חיים שעדליסקער
28) מ. שוואנענפעלד
29) משה קארנרייך
30) ה. פלוהר
31) אהרן ריינהאלד
32) ז. פעניכעל
33) יצחק ברוה
34) חיים ראזענבוים
35) משה כ"ץ
36) חיים עהרליך
37) ל. שינאגעל
38) דר. וו. מאשלער
39) דר. וואלף שענקעל
40) דר. אברהם כאמעט

אונזער ליסטע איז נישט א פועל יוצא פון פארטיי מחלוקת וועגען מאנדאטען און בענקלעך. ביים צוזאמענשטעלען פון דער ליסטע האבען די ציוניסטען געטראכט וועגען טובת הכלל. אלע אונזערע קאנדידאטען פונם ערשטען ביזן לעצטען זענען פארבינדען מיט א בשותפותדיגע אידעע, א בשותפותדיגע ציוניסטישע פלאטפארם. און דער ציוניזם איז א גאראנטיע אז איז קהל אריין וועלען אונזערע קאנדידאטען געהען נישט כדי צו באפרידיגען זייערע פערזענליכע אמביציעס אדער. אינטערעסען נאר כדי צו פארטרעטען די אינטערעסען פונם יודישען כלל איז טארנע.

אויף אונזער ליסטע קאנדידירען בעקאנטע און בעליבטע געזעלשאפטליכע עסקנים און די הויפט־קאנדידאטען האבען שוין נישט איינמאל בעוויזען, אז זיי זענען טריי דער יודישער בעפעלקערונג.

די ציוניסטישע ליסטע פיהרען מענשען ערפארענע און אויסגעפריווטע קעמפער פאר א בעסערע יודישע צוקונפט, אונערמידליכע און ערשטקלאסיגע בעלי־בתים פון דער היגער געוועזענער קהלה. זייער הויפט דאגה וועט איצט זיין צו מאכען ארדנונג אין די פארזומפטע קהלה־ווירטשאפט. זיי זענען געוועזען די ערשטע וואס האבען אויפגענומען דעם קאמף געגען הארופציע אין עפענטליכען לעבען.

די ליסטע פון אונזערע קאנדידאטען שטעלט פאר די טארנער בעפעלקערונג געטרייע יודען וואס זענען בערייט צו דער ארבייט.

אונזער ליסטע איז א פראגראם און נישט עפיס א גרופע פון יחידים אהן פרינציפען און אידעאלען וועלכע זוכען אין קהל נאר די שיסעל, צו וועלכען זיי ווילען זיך צוזאמען צוכאפען.

אונזער ליסטע איז א לאזונג צום קאמף מיט אסימילאציע, קארופציע, שוחד נעמען, מסירות אין דער יודישער גאס.

אונזער ליסטע איז די אידעע פון אויפלעבונג פון יודישען פאלק, זיין ווירטשאפטליכען און קולטורעלען רענעסאנס, דאס איז די אידעע פון גייסטיגער און פיזישער רעגענעראציע פון יודישען פאלק.

אונזער ליסטע איז א פארזיכערונג פון פארטווערענדער און קאנסטרוקטיווער ארבעט אין דער קהלה אויף יעדען געביט פון יודישען לעבען.

א פארטיי וואס שטעלט אויף אזא ליסטע האט א רעכט צו פערלאנגען שטימען פון אלע שיכטען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

די ליסטע וועט אנגענומען ווערען מיט שמחה ביי אלע וועהלער און דערפאר וועט דער טאג פון די וואהלען זונטאג דעם 24 ד.ה. זיין א טאג פון נצחון פון יודיש נציאנאלען געדאנק, א טאג פון ציוניסטישען נצחון.

א גרויסע וועהלער־פארזאמלונג

וועט פארקומען **שבת** דעם 24 ד. ח. נאכמיטאג **אויפן הויף פון ה' ווײנפעלד**, לוואווסקא 20.

רעפערירען וועלען צווישען אנדערע **הרב האגער פון סאסנאוויעץ** און **הרב דר. הירשפעלד פון ביאלא.**

פרטים אויף די אפישען.

שטראפען פאר וואהל־שווינדלען.

היות מאנכע קליקעס מיינען, אז מיר זענען גאנץ שוצלאז, אז אלעס איז שוין הפקר, אז אין טאג פון די וואהלען וועלען זיי קאנען אבטוען מעשים, אז זיי וועלען קאנען מאכען פארשידענע שווינדלען, בכדי צו פארגרעסערען די שטימען פאר זייערע ליסטעס, דערפאר דערמאנען מיר די אלע פארשוינען, וואס האבען בדעה די דאזיגע שווינדלען צו מאכען, אז עס עגזיסטירט א ספעציעל געזעץ, לויט וועלכען אלע וואהל־שווינדלער ווערען שווער באשטראפט.

דער פאראגראף 118 פונם שטראף־קאדעקס זאגט, אז „ווער אונגעזעצליך איבט אויס איין עפענטליכע ענינים א איינפלוס אויפן רעזולטאט פון די וואהלען, וואס קומען פאר אויף יסוד פון דער קאנסטיטוציע אדער א אנדער געזעץ און בפרט, ווער

א) ס'מאכט א ליסטע פון וועהלער און לאזט אוים וואהל־בערעכטיגטע אדער שרייבט אריין אונבערעכטיגטע,

ב) מאכט עפיס א טריק, בכדי נישט פארשריפטמעסיג צו מאכען א ליסטע,

ג) בעשעדיגט, בעהאלט, בעארבעט, פעלשט פראטאקאלען אדער אנדערע וואהל־דאקומענטען,

ד) **גיבט א שטימע נישט האבענדיג דאצו קיין רעכט,**

ה) מאכט מיסברויכען ביים אבנעמען אדער צעהלען די שטימען,

אונטערליגט די שטראף ביז 5 יאהר קרימינאל

און לויט פאראגראף 119 פונם שטראף־קאדעקס, ווער מיט כוח, אונגעזעצליכע דראהונג אדער עפיס א טריק שטערט

א) א פערזאמלונג, וואס קומט פאר פאר די וואהלען,

ב) פרייען אויסאיבען פונם וואהלרעכט,

ג) דאס אבגעבען אדער צעהלען די שטימען,

אונטערליגט די שטראף ביז 5 יאהר קרימינאל.

מיר ערקלערען קאטעגאריש, אז מיר וועלען ריכזיכטסלאז בעקעמפען אלע וואהל־שווינדלען אויף יסוד פון דעם אויבען דערמאנטען געזעץ. דען אויף געמיינהייטען און בעטרוג האבען מיר נישט קיין אנדערע עצה.

ווי אזוי וויל די „אגודה" זיגען?

די אגודה וויל מיט געוואלט און אפילו מיט שווינדעל זיגען. צו דעם צוועק האט זי מסתמא אנגעגעבען אין דער וואהל־ליסטע א גרויסע צאהל נעמען וואס האבען נישט קיין וואהל־רעכט, כדי מען זאל קאנען שטימען אויף די פאלשע נעמען, בעשטעלט זי זיך הילף פון קליינע שטעטלעך.

אין אונזערע הענד געפינט זיך א בריוו פון א קליין שטעטעל, פון וועלכען מיר ציטירען ווערטליך פאלגענדען אבשניט:

„איך האב געזעהען א בריוו פון דער טארנער אגודה צו דער היגער אגודה שטארק באריכות, דאס למע"ה עס זאל יום א' בלק נישט פעהלען אין טארנע קיין איין בחור פון דער גאנצער אגודה צו אגיטירען און צו וועהלען פאר פרעמדע מענשען, ווייל זיי קאן מען נישט אין טארנע, וועט מען זיי צולאזען צו וועהלען. די אגודה פון טארנע שרייבט, דאס עס דראהט חלילה א געפאהר הן מצד די ציוני"ם הן מצד די אלע, וואס האבען זיך פאראייניגט געגען זיי, כדי זיי צו פערניכטען און מען מוז זעהען צו ראטעווען, די אגודה זאל זיגען, ווייל עס געהט נישט אין כבוד בלויז פון דער אגודה פון טארנע, נאר אין כבוד פון דער אגודה אין גאנץ פוילען, דער סטאראסטע האט צוגעשטעלט, אז עס מוז זיין א רב אין טארנע און זיי מוזען זיגען, זיי זאלען א רב אויפנעמען א זאלכען ווי זיי ווילען וכדומה נאך א זאלכע זאכען. שרייבען זיי דאס למען השם, דאס זיי זאלען קומען פון... כאיש אחד. עס זאל קיינער נישט פעהלען און די אגודה אין טארנע זאגט צו די היגע בחורים פון... דאס זיי וועלען זיי אויפהאלטען מיט זעמטליכע שפעזען, נאכטלעגער און עסען. דער פרעזידענט פון דער היגער אגודה האט מיר געוויזען דעם בריוו בסוד גדול, אז עס זאל ח"ו קיינער נישט געוואר ווערען נישט אין... און נישט אין טארנע, איבערהויפט נישט אין טארנע, ווען מען זאל געוואר ווערען פון דעם אין טארנע, האבען זיי פערשפילט. אזוי האט מיר דער פרעזידענט געזאגט און האט מיך כמעט בעשווארען, איך זאל מיך נישט וויסענדיג מאכען דערפון. אזאלכע בריוו האט די טארנער אגודה געשריבען צו אלע בחורים פון דער אגודה קיין מיעלעץ, דאמבראווא וכו'. ע"כ שרייב איך אייך, אפשר קומט צונוץ צו וויסען".

מיט אזאלכע מיטלען וויל די אגודה זיגען. מיר אבער וועלען שטעהען אויף דער וואך פון ריינקייט ביי די וואהלען און וועלען אין יעדען פאל מאכען געברויך פון די רעכט, וואס עס גיבט אונז דאס געזעץ.

מיר ווארנען דערפאר די לייכטזיניגע אגודה־בחורים פון די קליינע שטעטלעך, זיי זאלען זאנטאג דעם 24 ד. ח. ליבער זיצען אין דער היים און לערנען. אין עונשין אלא מזהירין!

שטימט אויף ליסטע נר. 5

א נייער פאסטען.

די קהל־מושלים האבען נאך אלץ ווייניג. וויפיל זיי נעמען פאר זייערע גוטע פריינט און קרובים איז אלץ נאך ווייניג. זיי קאנען גארנישט זאט ווערען. מען מעלקט און מעלקט דאס קהל ביז צום לעצטען גראשען און אלעס איז ווייניג. פארשידענע טיטלען און אופנים האבען זיי שוין אויסגעקלערט אויף געלט נעמען. ס'איז פשוט צו בעוואונדערען זייער רייכע פאנטאזיע ביים אויסזוכען פאסטענס.

לעצטענס זענען זיי גאר געפאלען אויף א געניאלע אידעע, וויסענדיג, אז די גוטע צייטען ענדיגען זיך שוין. עס גייען דאך וואהלען, וועלכע וועלען מאכען א סוף צו דער דאזיגער פערשווענדערישער ווירטשאפט, האבען זיי געוואלט כאפען נאך א גוטען ביסען, מזכה זיין מיט פרנסה נאך א „אייגענעם". כל זמן דער אויוועז איז הייס, ווילען זיי באקען. גאר נישט „היזק" האבען. א שאד יעדע מינוט, וואס וועט שוין ווארשיינליך אזוי שנעל נישט צוריקקומען.

פארהאן א יונגערמאן, וואס האט לא עלינו נישט קיין פרנסה. דער יונגערמאן איז א משלנו'דיגער. דער פאטער האט דאך גרויסע פערדינסטען, ער האט דאך געזונגען אין דער קלויז „תתקבל" נאכן אויפלעזען פונם ציוניסטישען קהל. אזאלכע פערדינסטען טאר מען נישט פארגעסען. פאר אזא העלדענטאט מוז מען בעלוינען, אזאלכע פארדינסטען געהען איבער פון טאטעס אויף קינדער. און מען האט דעם יונגענמאן געמאכט פאר א קנאפער, ד. ה. יעדען פרייטאג דארף ער געהען צו די בעקערס און אכטונג געבען צי פון די טייגען האט מען חלה גענומען — אויב נישט, דארף ער אבקנאפען א שטיק טייג אויף חלה. פאר די דאזיגע פונקציע וועט קהל צאהלען א שטאבילע מאנאטליכע פענסיע.

איז דאס דערהערט געווארען. ביז היינט איז אלעס כשר געוועזען, פלוצלינג היינט דארף מען א ספעציעלען משגיח אויף די חלות.

וועהלער! געדענקט. היינט ליגט אלעס אין אייער האנד, טאמער וועט איהר וועהלען די ביזאיצטיגע מושלים וועט איהר אויך ווייטער האבען די זעלבע ווירטשאפט, אייער געלד וועט מען ארויסווארפען פאר שיינע יודען אבער פאר אייך, פאר שולען, פאר ארבייטסלאזע, פאר געפאלענע בעלי־בתים וועט נישט זיין קיין געלד, ווייל אלעס דארפען זיי.

איר מוזט שטימען נאר אויף ליסטע נר. 5, דען די קאנדידאטען פון דער דאזיגער ליסטע וועלען מאכען א גענעראל רייניגונג אין דער קהלה. זיי וועלען ארויסווארפען דעם שמוץ וואס האט זיך אנגעזאמעלט אין דער קהלה אונטער דער ממשלה פון קאמיסארען. דערפאר מוזט איהר וועהלען נאר אויף ליסטע נר. 5

יודען! וועהלער!

אויב איר ווילט אז די ממשלה אין דער קהלה זאלען באקומען מענשען מיט ריינע הענד,

אויב איר ווילט אז דאס קהל פערמעגען זאל נישט פארניכטעט ווערען,

אויב איר ווילט אז די קהלה געלדער זאלען עקאנאמיש און געוויסענהאפט פערטיילט ווערען,

אויב איר ווילט אז די קהלה־ווירטשאפט זאל נישט זיין א פארטייאישע און איינזייטיגע,

אויב איר ווילט אז דאס קהל זאל ערפילען זיין חוב לגבי ארץ ישראל,

אויב איר ווילט אז די קהלה געלדער זאלען נישט ארויסגעווארפען ווערען אויף פאסטענס פאר פארשידענע מיוחסים,

אויב איר ווילט א סוף מאכען צו די הויכע סובווענציעס פאר פארשידענע פארטיי־קרעמלעך און פריוואטע חדרים,

אויב איר ווילט אז די אויסמעסטונג פון קהלה־שטייער זאל זיין א פראגרעסיווע און א גערעכטע,

אויב איר ווילט אז די קהלה געלדער זאלען גערעכט פארטיילט ווערען אויף נויטיגע רעליגיעזע צוועקען, שול־וועזען און ברייטער סאציאלער הילף,

אויב איר ווילט אז די קהל־שטוב זאל אויפהערען צו זיין א פריוואטער פאלווארק פון א פאר קליקעס און פארשידענע נישט געבעטענע עסקנים,

אויב איר ווילט אז די קהל־שטוב זאל פערוואנדעלט ווערן אין א צענטרום פון יודישען געזעלשאפטליכען לעבען,

אויב איר ווילט אז דאס יודישע שפיטאל זאל שטעהען אויף דער הויך און זאל ערפולען זיינע אויפגאבען פאר דער יודישער באפעלקערונג אין טארנע,

אויב איר ווילט אז דאס זקנים הויז זאל ווער'ען א אמת'ע היים פאר אלטע ארבייטס־אונפעהיגע מענשען,

שטימט אויף ליסטע נר. 5

Wydawca i odpowiedzialny redaktor Chaim Friedman.

Drukiem I. Engelberga w Tarnowie

נישט געלונגען...

די טארנער יודישע בעפעלקערונג ווארט שוין יאהרען-לאנג אויף קהלה וואהלען. די געוועהלטע פערטרעטערשאפט אין דער קהלה האט מען אויפגעלעזט. די פערשידענע „ארטאדאקסישע" קליקעס מיט זייער געגאָלטע, גייסטיגע פיהרער בראש האבען אנגעווענדעט אלע כשר'ע און נישט כשר'ע מיטלען, בכדי מען זאל אויפלעזען דעם געוועהלטען קהל-ראט. עס זענען דאך דארט געזעסען ציוניסטען, וועלכע זענען נישט געוועזען פאר זיי בעקוועם. זיי האבען געקוקט אויף די פינגער און נישט געלאזט, אז עפענטליכע געלדער זאלען פערשווענדעריש ארויסגעווארפען ווערען פאר „אנשי שלומנו".

נאכן אויפלעזען פון דער קהלה האט זיך פאר די דאזיגע אדונים אנגעהויבען א גאלדענע צייט. ממש א מחיה, א גן-עדן. ציוניסטען נישטא. בלויז אייגענע. קהל איז געווארען א פריוואטער פאלווארק. סובווענציעס פון טויזענטער זלאטעס פאר פארטייאישע און פריוואטע אינסטיטוציעס, גאנץ אפט גאנץ פיקטיווע. אייגענע מענשען רעדוצירט די שטייערן, דאגעגען אבער א יעדען וואס מען האט חושד געווען, אז ער סימפאטיזירט מיט ציוניזם — דעם האט מען אויסגעמאסטען הויכע שטייערן. מען האט פארטיילט פאסטענס מיט הויכע פענסיעס כיד המלך, נייע הויז-פערוואלטערס, מגידים, דינים, משגיחים, סטרוזשעס, קנאפערס וכדומה. האט מען שוין נישט געקאנט קיין פאסטענס פערטיילען ווייל איבעראל איז שוין געווען איבערפולט, האט מען סתם געטיילט מתנות פון הונדערטער זלאטעס פאר „נסתרים".

קלויז, באבאוו, בעלז, אגודה, גרויסע שטיבלעך, קליינע שטיבלעך, חדרים, ישיבות, אלעס האט געלעקט ביינער פונם קהל'ס טיש. אלעס האט געלעבט א גוטען טאג. איז אבער געקומען א פשוטער ארימאן, וואס האט נישט געהאט קיין אנלען אין די הויכע פענסטער פון די אדונים נאך א שטיצע, האט מען איהם משלח געווען מיט ליידיגע הענד. נישטא קיין געלד — האט ער בעקומען א תשובה.

די קריפקע, דאס באד האט מען פארדינגען אייגענע מענשען, כאטש אנדערע האבען געוואלט געבען מעהר. די גאנצע קהל ווירטשאפט איז געוועזען א שקאנדאליעזע. זיי האט איבריגענס דאס גאנצע קהל אינטערעסירט נאר אזוי ווייט, ווי ווייט זיי האבען געקענט מעלקען פאר זיך. מעהר נישט. דערפאר די מיסווירטשאפט און כאָאָס אין אלע קהל'ישע אינסטיטוציעס. דערפאר די אנארכיע אין דעם גאנצען קהלה-לעבען.

וואהלען האבען זיי נישט געוואלט מאכען, דען צו וואס. וואהלען — האבען זיי דאך געוואוסט — וועלען מאכען א סוף צו די גאלדענע צייטען. זיי האבען גוט געוואוסט, אז דער פשוטער יוד, וואס צאהלט שטייערן איז עמפערט, קריצט מיט די ציין אויף די רויבערישע ווירטשאפט פון קאמיסארען און זייערע העלפערס. און טאמער וועט דער וועהלער האבען צו ענטשיידען, ווער עס דארף ווייטער פיהרען מיט דער קהלה, וועט ער זיכער זיי פערטרייבען, דארט ווי דער שווארצער פעפער וואקסט. דערפאר האבען זיי קיין וואהלען נישט געוואלט מאכען. האט מען אבער געדריקט פון אויבען, האבען זיי מכלומר'שט זיך גענומען צו וואהלען און צוזאמענשטעלענדיג די וועהלער-ליסטע, האבען זיי אויסגעשטראכען קודם כל בערך 1000 מענשען פון דער ליסטע און אריינגעשטעלט א פאר הונדערט נישט וואהל-בערעכטיגטע יונגלעך, בכדי אזוי ארום צו פערקלענערען דעם כח פון דער אפאזיציע און זיך פארזיכערען א נצחון.

טויזענט טארנער בירגער זענען בערויבט געווארען דורך דער קהל-קליקע פון זייער וואהלרעכט. צי איז דאס נישט א היי-מעל שרייענדע עוולה? אבער דאס איז פאר זיי נאך געוועזען ווייניג. זיי האבען דאך מורא געהאט, טאמער דאך וועלען די געגנער (די ציוניסטען) זיגען? וואס וועט זיין? מען וועט דאך נישט קענען מעהר נהנה זיין פון פעטען ביסען. די ציוניסטען זענען „עזות-פנים'ער", זיי לאזען זיך נישט — זיי שרייען געוואלד. די חשוב'ע שטאט-פערזארגער האבען נישט געקאנט שלאפען, האבען פארקנייטשט די שטערנס און געקלערט תחבולות, ווי אזוי צו פערמיידען דאס אומגליק, וואס דארף קומען. און ערליכע יודען מיט יראת שמים פנים'ער זענען געפאלען אויף א אידעאלע המצאה. אונגילטיג מאכען די ליסטע און פערטיג. וואס עפיס זיך שפילען מיט זיי. מיר האבען דאך אלעס אין דער האנד און מי יאמר לי מה תעשה. באמת א קלוגע עצה. נישט בחנם זאגט מען: „דארט ווי תורה — דארט איז חכמה". געזאגט און געטוען. צוזאמענגערופען דעם עולם. געזאגט א פאר ווערטער וועגען די ציוניסטען, די פושעים. גענומען תקיעת כף, אז אלעס וועט בלייבען בסוד און אונגילטיג געמאכט די ליסטע. א מחיה, א שמחה. איצט וועט מען דאך שוין זיכער זיגען. די ציוניסטען האבען נישט קיין ליסטע, נאר מיר אליין וועלען זיך טיילען מיט די מאנדאטען און מיר וועלען ווייטער האבען די בייטש אין די האנד.

זייער שמחה איז אבער געוועזען א קורצע. זיי האבען זיך באלד צומארגענס איבערצייגט, אז דאס עפענטליכע יודישע לעבען איז דאך נישט הפקר, אז א פאר קליינטשיגע מענטשעלעך קאנען נישט שפייען אין פנים אריין טויזענדער בירגער, אוועקנעמענדיג ביי זיי דאס פרימיטיווסטע אבער דאס טייערסטע, וואס זיי פארמאגען אלס בירגער און יודען, דאס רעכט צו ענטשיידען וועגען דעם גורל פון דער איינציגער יודישער עפענטליך-רעכטליכע אינסטיטוציע. די בעהערדען, נאך גרינדליכער און געוויסענהאפטער אונטערזוכונג פון דעם גאנצען ענין, האבען אנערקענט, אז דא איז געשעהען א אונגערעכטיקייט און האבען דעם בעשלוס פון דער קאמיסיע אנולירט און בעשטעטיגט די אונגילטיג געמאכטע ליסטע. די בעהערדע האט אונז צוריק געגעבען דאס רעכט, וואס די יראת-שמים'דיגע עסקנים האבען אונז געוואלט אוועקרויבען.

און איצט פרעגען מיר אייך, חשוב'ע וועהלער, צו זענט איהר נאך מסופק אויף וועמען איהר דארפט אבגעבען אייער שטימע. צי קאנט איהר שטימען אויף די, וואס האבען געוואלט אייך בערויבען אייער הייליג רעכט? צי קענט איהר שענקען אייער פערטרויען מענשען, וועלכע האבען ריקזיכטסלאז געוואלט אייך אוועקנעמען אייער פרימיטיוו און נאטירליך רעכט צו וועהלען אייגענע פערטרעטער? אבגעבענדיג זיי אייער שטימע, שפייט איהר אייך אליין אין פנים, שטעלט איהר אייך אליין אויס א צייגניש פון פאליטישער אונרייפקייט. שטימט איהר אויף די ליסטען פון ביז-איצטיגע מושלים, וועט דאס זיין א בעוויז, אז איהר פארשטייט נישט צו פערטיידיגען אייער כבוד און רעכט, וועט זיין א סימן, אז איהר זענט מסכים אויף די ביז-איצטיגע רויבערישע קהל-ווירטשאפט.

מיר אבער ווייסען שוין פון ערפאהרונג, אז די טארנער גאנצע בעפעלקערונג, אויך די חסידישע, איז פאליטיש רייף און וויים, ווער עס פארטרעט אמת'דיג זיינע אינטערעסען, ווער עס פארטיידיגט דעם יודישען כבוד און אין וועלכען לאגער עס געפונען זיך עסקנים מיט ריינע הענד און ארבעטען מיט התלהבות און אויפאָפפערונג לטובת הכלל שלא על מנת לקבל פרס.

די וועהלער ווייסען, אז די ציוניסטישע קאנדידאטען פון ליסטע נר. 5 געבען א גווראנציע, אז די רעכט פון די בעפעלקערונג וועלען ווערען אבגעהיטען און פארטיידיגט, אז די קהלה-ווירטשאפט וועט געפיהרט ווערען אָביעקטיוו, גערעכט לטובת דער גאנצער בעפעלקערונג אן אונטערשיד פון פארטיי-צוגעהעריקייט און דערפאר זענען מיר זיכער, אז אין טאג פון די וואהלען וועלען די וועהלער אלע ווי איין מאן געהען צו דער וואהל-אורנע

און שטימען אויף דער ליסטע נר. 5

ווי וועהלט מען?

די וואהלען צו דער קהלה קומען פאר זונטאג דעם 24 יוני 1934, פון 8 א זייגער פריה ביז 8 א זייגער אוועטנס, אהן הפסקות. די וואהל קומט פאר אין 4 וואהל-לאקאלען:

1) יודישע כהלה, נאווא-גאס 10 — פאר A—F
2) באראז הירש שול, טאפאלאווא 2 — פאר G—K
3) כר. יאדווינא שול, פל. וואלנאשטשי — פאר L—R
4) סלאוואצקי שול, פל. וואלנאשטשי — פאר S—Z

דאס צעטעלע וואס ווערט אבגעגעבען מוז זיין נאר וויים און עס מעג זיין אויפגעשריבען בלויז דאס נומער אהן וועלכע ס'איז נעמען, צייכענס, פונקטען אדער ביישטריכען. צעטעלעך פון אנדערע קאלירען חוץ וויים אדער מיט צייכענס זענען פסול.

די וואהל לאקאלען פון דעם נאציאנאל-יודישען בלאק נר. 5 ווי מען קאן בעקומען אינפארמאציעס געפונען זיך:

1) לאקאל ציונ. ארג. גאלדהאמערא 3 — פאר A—F
2) „הנוער" מארצינא 12 — פאר G—K
3) „עקיבא" שפיטאלנא 26 — פאר L—R
4) „ „ „ — פאר S—Z

דאס הויפט-וואהל-לאקאל פון ליסטע נר. 5 געפינט זיך אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע גאלדהאמערא 3.

דאס יודישע שפיטאל
אמאל און היינט.

אויב מיר קומען היינט צו די קהלה-וועהלער מיט א אפעל, אז זיי זאלען שטימען אויף אונזער ליסטע נר. 5, פערלאנגען מיר נישט פון זיי קיין פאליטישען קרעדיט, מיר פאשען נישט קיינעם מיט בלויזע הבטחות וועגען אונזער טעטיקייט אין דער קהלה; מיר פערלאנגען די יודישע שטימען אויף יסוד פון אונזער פערגאנגענהייט, אויף יסוד פון אונזער לאנגיעריגער טעטיקייט אויך אין דער יודישער קהלה. די וועהלער געדענקען נאך בלי שום ספק די צייטען, ווען די ציוניסטען האבען רעגירט אין קהל און ווייסען, וואס מיר האבען דארט אויפגעטוען.

איין וויכטיגען מאמענטע פון אונזער טעטיקייט ווילען מיר דערמאנען פאר די וואהלען, כדי דער וועהלער זאל זיך קענען אריענטירען און אויף יסוד פון קאנקרעטע מעשים זיך איבערצייגען, אז אין זיין פערזענליך אינטערעס און אין אינטערעס פון דער גאנצער בעפעלקערונג, דארף ער שטימען אויף ליסטע נר. 5.

איידער די ציוניסטען האבען איבערגענומען די לייטונג אין קהל, האט מען דאס שפיטאל בעטראכט ווי עפיס א הקדש, פאר וועלכען מען האט אין דער גאנצער שטאט געשנארעט א יעדען מאנטאג און דאנערשטאג. יעדע מיהמע און יעדע צדקה-קלאפערן איז געווארען א גבאי'טע אין שפיטאל... און האט רעגירט ביד רמה. א יעדער האט געווירטשאפט און א יעדער האט געזאמעלט געלד. עס האט זיך אויך געטראפען, אז די זאמלערס האבען צו די מצוות גארנישט צוגעלעגט... ווער האט דען קאנטראלירט? ליגען אין שפיטאל איז דאמאלס געוועזען א חרפה, ווייל פאר געשנארעט געלד האט מען זיך נישט געוואלט היילען. סיידען בערופס-שנארערס. פארשטייט זיך, אז אויך די קוראציע און די בעהאנדלונג פון די קראנקע איז אויך געוועזען ווי געווענליך אז מען היילט בחנם און די קראנקע זענען גאנץ פערנאכלעסיגט געווארען.

זענען אבער די ציוניסטען געקומען אין קהל אריין, איז אין שפיטאל געשעהען א קאלאסאלע ענדערונג. מען האט אבגעשאפט אלע קאמיטעטען און גבאי'טעס. מען האט אויפגעהערט צו שנארען און אלע הוצאות האט געדעקט קהל. מען האט די שפיטאל-געביידע און די איינריכטונג גאנץ רעסטוירירט. מען האט בעשטימט א דיזשור-דאקטאר, בכדי די קראנקע זאלען כסדר האבען דעם דאקטאר אויפן ארט. מען האט די דאקטוירים באשטימט א שטאבילע פענסיע, כדי זיי זאלען נישט היילען בחנם און ממילא האט מען געקאנט האבן צו זיי גרעסערע פאדערונגען. מען האט רעגולירט דאס פונקציאנירען פונם שפיטאל אמבולאטאריום, ווי הונדערטער קראנקע האבען פאר גראשענס געהאט די בעסטע מעדיצינישע הילף. מען האט איינגעקויפט א סך אינסטרומענטען פאר פיזיקאלישע היילונג און בזה האופן פארגרעסערט די היילונגס-מעגליכקייטען אין היגען יודישען שפיטאל, מען האט שטאביל געשיקט כשר עסען פאר די יודישע קראנקע, וואס זענען געלעגען אין אלגעמיינעם שפיטאל. אין שפיטאל האט געהערשט א מוסטערהאפטע ארדנונג און ריינקייט. דאס בעהאנדלען פון די קראנקע איז געוועזען א ערשטקלאסיגע, דאס עסען גוט און שמאקהאפט. דאס ניוואָ פונם שפיטאל איז געשטאנען גאר הויך און האט זיך געקאנט פערגלייכען מיט בעקאנטע שפיטעלער פון גרויסע שטעט. עס איז מעהר נישט געוועזען קיין חרפה צו ליגען אין שפיטאל, דען מען האט פאר דעם שפיטאל נישט געשנארעט. א יעדער בירגער, צאלענדיג קולטוסשטייער, האט געהאט א חלק אינם שפיטאל און דערפאר אויך געהאט א רעכט דערפון נהנה צו זיין. נישט נאר ס'איז נישט געוועזען קיין חרפה, דער קראנקער איז גערן געגאנגען אין שפיטאל אריין, וויסענדיג, אז ער האט דארט ערשטקלאסיגע ערצטליכע הילף און געוויסענהאפטע בעהאנדלונג. אויך נישט-יודען זענען ליבער געקומען אין יודישען שפיטאל אנשטאט צו געהען אין אלגעמיינעם, דאס זעלבע איז אויך געוועזען אין זקנים-הויז. גוטע ערצטליכע הילף, געוויסענהאפטע בעדינונג, מוסטערהאפטע ריינליכקייט און גוט, שמאקהאפט עסען. דער רייכער און ארימער, צי ער האט געצאהלט, צי נישט, אלע זענען גלייך בעהאנדעלט געווארען. פאר אלע האט מען אין דער גלייכער מאס געזארגט, אז זיי זאלען געזונד ווערען און זיך דארט גוט פיהלען.

די פארשידענע קליקעס און „דורשי טובת הכלל" האט אבער די מעשה נישט געשמעקט. מען האט נישט געקאנט פארדינען קיין פאר גראשען און וועגען איברינע פאסטענס פאר בעקאנטע און קרובים האבען זיי פשוט נישט געקאנט חלום'ען. די ציוניסטען האבען נישט געלאזט ארויסווארפען קיין געלד אויף נישט נויטיגע זאכען. האבען זיי געטראכט פארשידענע תחבולות, כדי פטור צו ווערן פון די ציוניסטען. און מיט הילף פון פערשידענע מסירות איז זיי די מעשה געלונגען — מען האט דאס קהל אויפגעלעזט און זיי זענען געבליבען ביים רודער.

ווי זעהט היינט אויס דאס יודישע שפיטאל? אונארדנונג, שמוץ, שלעכטע בעדינונג פון קראנקע, קנאפ און נישט שמאקהאפט עסען. מענשען מיידען אויס דאס יודישע שפיטאל און געהען ליבער אין אלגעמיינעם שפיטאל, ווייל אין יודישען שפיטאל האבען זיי נישט די געהעריגע פלעגע, ווי זיי דארפען האבען. די אונצופרידענהייט פונם שפיטאל ביי דער ארימער בעפעלקערונג איז א גרויסע. די קלאגעס אויפן שפיטאל זענען וואס אמאל גרעסער און עפטער. און דאס אלעס נאר צוליב דעם, ווייל די איצטיגע מושלים האבען נאר אין זין זייערע אייגענע פארטיי-קרעמלעך אדער פערזענליכע אינטערעסען. זיי טראכטען נאר ווי אזוי מעהר געלד ארויסצובאקומען פון דער קהל-קאסע פאר זייערע מקורבים, אבער די נויט און עלענד, די באדערפענישען פון די ארימע ברייטע מאסען ליגט זיי אפילו נישט אין דער לינקער פאה.

איצט קאנען די וועהלער מאכען א ראדיקאלע ענדערונג אויך אין דער הינזיכט. אויב איהר ווילט, אז דאס שפיטאל זאל זיין א הייל-אנשטאלט פאר אלע באדערפטיגע, אויב איהר ווילט, אז דאס שפיטאל זאל שטעהען אויף א געהעריגען ניוואָ און זאל ערפילען זיין פליכט לגבי דער גאנצער בעפעלקערונג, אהן אונטערשיד צי ארעם צי רייך, וועהלט די ציוניסטען, וועלכע האבען שוין מיט זייער געוויסענהאפטער לאנגיעריגער ארבעט אין קהל באוויזען, אז זיי ווילען און קענען עקאנאמיש ווירטשאפטען לטובת דער גאנצער בעפעלקערונג. דערפאר שטימט זונטאג דעם 24 יוני אויף ליסטע נר. 5

יודען! וועהלער!

מיר ווענדען זיך צו אייך מיט א דרינגענדע בקשה, אז זונטאג דעם 24 תיכף אין דער פריה זאלט איר געהען צו די וואהל אורנע און אבגעבען אייער שטימע, ווייל ס'איז פאראן א מורא, אז געוויסענלאזע אגיטאטארען וועלען פאר אייך אבגעבען די שטימע און אזוי ארום אוועקנעמען אייך דאס רעכט צום וועהלען.

וועהלער!

איבער טויזענד וועהלער האט מען אויסגעשטראכען פון דער וועהלער רשימה און בערך 600 נישט וואהל-בערעכטיגטע האט מען איינגעטראגען אין דער וועהלער ליסטע. א יעדע שטימע דעצידירט!

צעגערט אלזא נישט, נאר זונטאג באלד אין דער פריה געהט צו דער וואהל-אורנע און שטימט אויף ליסטע נר. 5

גיבט אכטונג, אז דער וואהלצעטעל זאל זיין וויים און ריין, עס דארף אויף דעם צעטעל זיין נאר דאס נומער 5 אהן פונקטען, נעמען און אנדערע צושריפטען, ווייל צעטלען מיט צייכענס אדער צושריפטען זענען נישט גילטיג.

קאנטראלירט'זשע פאר דעם אבגעבען די שטימע דעם וואהל-צעטעל נר. 5

דעם קאפ פאר איהם מיט דרך ארץ, אלס א מענש וועלכער איז טיף איבערצייגט אין דעם אמת פון זיינע פרינציפען. אזא פאנאטיקער דארף מען אויפקלערן און איבערצייגען.

אונזער רעליגיעזע פאנאטיקער, די גרויסע מארטירער פאר דער יודישער אמונה זענען געוועזען און וועלען זיין דער שטאלץ פון גאנצען יודענטום. זיי זענען אומגעקומען אויף קדוש השם אויף די שייטערהויפענס און מיט „שמע ישראל" האבען זיי אויסגעהויכט זייער נשמה פאר דעם יודישען דת. זיי זענען דורכגעגאנגען די גרעסטע צרות און מאטערנישען. זיי האבען מקבל געווען באהבה די שרעקליכסטע פיינונגען און פערפאלגונגען, ווייל טיף געגלויבט האבען זיי, הייליג איז זיי געוועזען דער יודישער דת, טייער איז זיי געוועזען די יודישע תורה.

היינט האבען מיר אויך א זאלכע יודען. דאס זענען אבער נישט די „מאכערס", וועלכע אויסערליך ווייזען זיי זיך פאר פרומע און אין הארץ טראגען זיי שקר און בעטראָג.

פעהיג צו אלע געמיינע מעשים ברענגען זיי נאר שאדען און בזיון דעם יודישען פאלק ווייל אונזערע שונאים קלויבען זיך תמיד אויס די געמיינסטע פון אונז, בכדי זייערע מעשים ארויפצולעגען אויף דער גאנצער יודישער בעפעלקערונג.

און איצט איז א וואונדער אז די אזויגערופענע „אָרטאדאקסיע" קלויבט זיך אויס אלס אפוטרופסים פשוטע פארעטער, מענשען, וועלכע האבען קיין שום שייכות נישט מיט יודישע רעליגיע? עס גענוגט בלויז צו זיין א געגנער פון ציוניזם קאן מען שוין ווערען נישט נאר בלויז א געטרייער בן-ברית נאר א אנגעזעהענער פיהרער פון דער „ארטאדאקסיע". מעגסט שפייען אויף יעדע רעליגיאזיטעט, מעגסט צערייסען אלע פעדים, וועלכע פארבינדען דיך מיטן יודענטום, מעגסט אפילו אויסשמד'ן די קינדער מיט דער גאנצער משפחה פאר עפיס א עלענדע קאריערע, טאמער ביזט דו נאר א שונא-ציון, קאנסט ידו שוין זיין א ליבער חבר און א האכווירדיגער רעפרעזענטאנט פון דער „ארטאדאקסיע". דער עיקר זאלסט דיך נאר גוט אויסקאנען אין מסירות אויף ציוניסטען ביים פריץ, זאלסט דיך גוט אויסקענען אין הלכות בגידה פון יודישע פאלקסאינטערעסען.

די דאזיגע „ארטאדאקסיע" האט פיינט די ציוניסטען, ווייל מיר ציוניסטען דעמאסקירען זיי אויף שריט און טריט, מיר ווייזען דעם פאלק זייער פרצוף, מיר רייסען פון זיי אראב די מאסקע פון הייליקייט און בזה האופן פארשליסען מיר זיי דעם וועג צו דער ממשלה אין דער יודישער גאס, וועלכע דינט זיי פאר א גוט מעלקענדיגע קוה...

די אָטאָ „ארטאדאקסיע" וועלען מיר בעקעמפען מיט דער גרעסטע פערביסענקייט ביי דער איצטיגער וואהל-אקציע. עס וועט נישט העלפען, אויב דא און דארט געפונט זיך אויף דער ארטאדאקסישער ליסטע א ערענטליכער מענש, ווייל דער, וואס פארבינדעט זיך מיט בעטריגער, מוז אויך אלס א זאלכער בעטראכט ווערען.

כל זמן די באמת פרומע יודען וועלען זיך נישט עפענטליך אבזאגן פון זייערע אפוטרופסים, וועלכע רעדן און טוען אין זייער נאמען, כל זמן זייער רעליגיאזיטעט איז א פראבלעמאטישע און שטייט אונטער א גרויסען פראגע-צייכען... אזוי לאנג וועט אויך אונזער קאמף מיט דער ארטאדאקסיע זיין אומרחמנות'דיג און ריקזיכטלאז.

ווער פארטיידיגט די תורה?

זונטאג דעם 24 יוני 1934 וועט דער יודישער וועהלער גערופען ווערען צו דער וואהל אורנע, כדי ארויסצוזאגען זיין מיינונג וועגען דעם גורל פון דער יודישער קהלה אין טארנע. דער פשוט'ער מענש וועט איצט מיט זיין שטימצעטל ענטשיידען ווער עס זאל זיצען אין דער קהל-שטיב און ווער עס זאל פערוואלטען מיט די געלדער וועלכע מען נעמט פון טויטע און לעבעדיגע.

אזש אכט ליסטען גייען צום וואהל-קאמף. 3 ליסטען פריוואטע, 3 חסידישע, איינע פון די בעלי מלאכות און איין ליסטע די ציוניסטישע.

אויף וועמען צו שטימען איז לייכט זיך צו אריענטירען. וועגן די 3 פריוואטע ליסטען דארפן מיר נישט אסך צו רעדן. זיי האבען נישט קיין שום פראגראם, קיין שום אידעע. פשוט. א יעדען פון די אדונים האט זיך פארגליסט א בענקעל און גארנישט. א יעדער פון זיי וויל ווערען א איש מכובד אין שטאט, א פארזארגער, ער האט חשק און באסטא. אבהענגיג איז נור פון די וועהלער צי וועלן זיי זיין אזוי לייכטזיניג און אבגעבען זייער שטימע נאר בכדי צו בעפרידיגען די אמביציעס פון די דאזיגע יחידים, וועלכע קיינער קאן נישט, קיינער ווייסט נישט פון זיי. מיר זענען זיכער, אז די וועהלער וועלען מיט א בטול אריבערגעהען צום סדר היום איבער די דאזיגע ליסטען.

פארהאן אבער אזש דריי ארטאדאקסישע ליסטען. אלע שרייען געוואלט, אז זיי ווילען מציל זיין די תורה און דת. פון וועלכער געפאהר ווילען זיי דאס ראטעווען די תורה, קאן קיינער נישט וויסען. עס פרעגט זיך נאר, אויב אלע ווילען נאר ראטעווען איין תורה און איין דת, צו וואס ווידער אזש דריי ליסטען? מיינען זיי ערנסט די פערטיידיגונג פון דער תורה, פארוואס שלאגען זיי זיך ארום צווישען זיך, צו האט דען די אגודה א אנדערע תורה, די קלויז א אנדערע און באבאוו ווידער א אנדערע? ווער איז ווידער דער אייגענטליכער פארטיידיגער פון דער תורה? די אגודה? די קלויז? צי באבאוו? מיר קאנען איבריגענס שוין די אלע גאט-פערזארגערס, וואס האלטען אין איין ראטעווען דאס יודישקייט. די וועהלער קאנען שוין צו גוט די אלע פאטענטירטע „ארטאדאקסען" וועלכע האבען זיך גענומען א מאנאפאל אויף פרומקייט און תורה און אין נאמען פון דער תורה מאכט מען כשר כל מיני פסלנות, מסירות און רכילות, שקרים און לשון הרע. דאס אלעס טוט מען מיט פארגלייזטע אויגען אין נאמען פון גאט, תורה און יראת שמים.

יאהרען לאנג האבען מיר בעקעמפט דעם דאזיגען שווינדעל און מיר האבען — מיט ערפאלג — בעוויזען, אז מענשען וואס זענען פעהיג צו שענדליכע מעשים האבען נישט קיין רעכט זיך אויפצווארפען אלס פארטיידיגער פון דער תורה, וועלכע — אויב זי זאל איבערהויפט באדארפען פארטיידיגער — וואלט מען זי בעדארפט קודם כל שיצען פאר איהרע אומגעבעטענע בעשיצערס. אבער תמיד שווימען זיי ווידער ארויף אויף דער אויבערפלעכע פונם געזעלשאפטליכען לעבען. תמיד ווען עס מאכט זיך נאר א יריד אויף בענקלעך, קומען זיי מיט דעם תורה-קרעמעל און מיט דעמזעלבען עזות, מיט דעמזעלבער חוצפה נעמען זיי א פול מויל מיט יראת שמים און געהען „ראטעווען" די תורה פאר די ציוניסטישע אפיקורסים. איצט איז דער שקר בולט ארויס. א יעדער זעהט בחוש, אז די דאזיגע אדונים מיינען גאר נישט די תורה און דת, נאר לגמרי עפיס אנדערש, דהיינו כבודים און פאסטענס.

וואלטען זיי געמיינט ערנסט מיט דער פערטיידיגונג פון דער תורה, וואלטען זיי בעדארפען ביי די איצטיגע וואהלען אויסקלויבען די פעהיגסטע און פרומסטע צווישען זיך און שטעלען זיי אין דער שפיץ פון דער ארטאדאקסישער ליסטע. דא וואלט בעדארפט זיין נאר איין איינציגע ליסטע, ווייל ס'איז נאר דא איין איינציגע תורה.

וואס זעהען מיר אבער איצט? אזש 3 ליסטען טרעטען ארויס מיט א פראגראם פון פערטיידיגען די תורה, אזש דריי רעטונגס-געזעלשאפטען קומען ראטעווען דאס יודישקייט. און דא מוז זיך א יעדער פרעגען: ווער האט די פולמאכט? וועלכעס יודישקייט ראטעווען די וואס טרעטען ארויס אונטער דער פירמע פון דער קלויז, וועלכע תורה פארטיידיגט באבאוו און וועלכע וויל מציל זיין די אגודה?

מיר האבען אויף די דאזיגע פראגען איין קלארע און דייטליכע תשובה: קיינער האט נישט דאצו קיין פולמאכט. די תורה דארף נישט קיין בעשיצער, ווייל קיינער גרייפט זי נישט אן, און ווען זי זאל טאקי יא נויטיגען אין א פערטיידיגער, איז דאך דא דער רבונו של עולם, וועלכער בעשיצט זיין תורה שוין טויזענטער יאהרען, טא וועט ער זיך ווייטער אויך אליין א עצה געבען

די עסקנים מיינען אבער בכלל נישט די תורה און דת. אונטער דער מאסקע פון תורה און יראת שמים דעקט זיך א מאנדאטען יעגעריי, א נאכלויפען נאך כבודים און מאכט. און צו דעם צוועק מיסברויכט מען די תורה.

די ענטשיידונג ליגט איצט אין די האנד פון דעם וועהלער און צום גליק אריענטירט ער זיך גאנץ געניי אין די אלע יראת שמים קאמעדיעס און ווייסט געניי וואס עס בעהאלט זיך אונטער דער מאסקע פון מלחמת מצוה פאר די תורה. ער ווייסט גאנץ גוט, אז די אלע וואס איצט ביי די וואהלען רוממות אל בפיהם איז שבע תועבות בלבם. און דערפאר זענען מיר זיכער, אז אין טאג פון די וואהלען וועלען די וועהלער הייסען אלע מכלומרשטע גאטס-פערזארגער זיצען אין דער היים און אלע וועלען שטימען ווי איין מאן אויף ליסטע נר. 5

ח"ה

פאר וואס נאר מיר?

מיט אט דער פראגע בעגעגנען מיר זיך זעהר אפט, ווען מיר טרעטען אויף פאר דער יודישער עפענטליכקייט און פערלאנגען איהר פערטרויען ביים בעזעצען פון וועלכער ס'איז פאליטישע אינסטיטוציע. אונזערע געגנער קומען אפט מיט דער טענה „פאר וואס תמיד ציוניסטען און איבעראל ציוניסטען? האבען דען די ציוניסטען א מאנאפאל אויפן יודישען פאלק?" דעם פשוטן מענש קאן זיך מאנכמאל דאכטען, אז די טענה איז טאקי א גערעכטע, ס'טייטש קאן ער מיינען, ס'זעהט דאך אויס ווי א מין פארטייעגאָאיזם, ווען מיר קומען מיט דער פאדערונג, אז דאס יודישע פאלק זאל אונז איבערגעבען, אזוי צו זאגען, זיין גענעראל-פערטרעטונג, אבזאגענדיג א יעדער אנדערער פאַרטיי דאס רעכט די דאזיגע פערטרעטונג צו איבערנעהמען.

פאר אט די נישט-פאליטיקער, וועלכע קלערען נישט פיל אריין און לאזען זיך פון אזא כלומר'שטער לאָגיק בעאיינפלוסען איז כדאי א פאר ווערטער צו זאגען.

קודם מוז פעסטגעשטעלט ווערען, אז דער ציוניזם איז נישט קיין פארטיי — דער ציוניזם איז די בעיאהונג פונם יודישען פאלקס-ווילען, ער איז די קרעפטיגע אונטערשטרייכונג פונם יודישען רצון צו לעבען אלס פאלק, מיט אנדערע ווערטער: דער ציוניזם איז די יודישע נאציע. ער איז דאס יודישע פאלק אנגעטוען אין ארגאניזאציאנס-פארמען. ס'איז נישט דא קיין פארטיי אין יודענטום, וועלכע זאל נישט קענען פערווירקליכען איהר פראגראם אינוועניג, אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע ס'איז נישט דא קיין יוד, אויב ער בעקענט זיך צו זיין יודענטום און וויל זיין יודענטום דערהאלטען, ער זאל נישט קאנען צוטרעטען צו דער ציוניסטישער ארגאניזאציע. אונזער פראגראם איז דאס פראגראם פונם יודישען פאלק, מיר ווילען זיין, ווי הערצל האט געזאגט, א פאלק איין פאלק (בעטאנט איז אין דעם זאץ אונזער פאלקסכאראקטער און די איינציגקייט און גאנצקייט פון אונזער פאלק) ווער קאן זיך נאך בעקענען צום יודענטום, ווען ער זאל אויף דעם דאזיגען פראגראם-פונקט נישט שווערען? מיר ווילען, אלס פאלק, האבען אונזער אייגען לאנד און מיר בויען, אלס בעוואוסטע יודען, אונזער אלטע היסטארישע היים, אונזער א"י. מיר ווילען אלס פאלק, בעלעבען אונזער נאציאנאלע שפראך און אונזערע אלטע קולטור, מיר ווילען זיך נישט צירען מיט פרעמדע פעדערן, ווייל מיר פערמאגען א אייגענע נאציאנאלע צירונג, עלטערע און שענערע ווי דאס פון אנדערע פעלקער און מיר ווילען אונזער יוגענד ערציהען אלס שטאלצע בעוואוסטע יודען, וועלכע זאלען קאנען דערהאלטען דאס פאלק אין דער צוקונפט. וועלכער יוד קאן עפיס געגען דעם איינוועגדען, נישט אבנארענדיג זיך און אנדערע? אט דאס: פאלק, לאנד און שפראך, דאס איז יודענטום, דאס איז ציוניזם. ווער ס'קאן מאכען א אונטערשיד צווישען די צוויי בעגריפען, דער קאן זיך פערדינען א פרעמיע פאר שטעלען די לאגיק און דעם געזונדען מענשען פערשטאנד אויפן קאפ.

אמת איז, אז נאך נישט אלע יודען געפונען זיך אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, אבער דאס איז נישט די שולד פונם ציוניזם. דער ערציהונג-פראצעס איז נאך נישט געענדיגט. די ארבייט, וועלכע דער ציוניזם לייסטעט שוין זייט 50 יאהר, דער היילונגס-פראצעס פונם יודישען פאלק אויס זיין גלות-קראנקהייט מאכט פארטשריטע און עס טרעטען צו צו דער ציוניסטישער אידעאלאגיע וואס אמאל ברייטערע קרייזען. די דאזיגע עלעמענטען אבער, וועלכע זאגען זיך אב בעוואוסט פון די ציוניסטישע אידעאלען, די האבען זיך דערמיט אבגעזאגט פון די אלגעמיין יודישע אידעאלען. די דאזיגע עלעמענטען האבען געבראכען מיטן יודענטום און האבען דערפאר נישט קיין רעכט אויף פאליטישע פערטרעטונג פונם יודישען פאלק.

מיר שטעלען אונזערע געגנער אדער — בעסער געזאגט — אונזערע מאנדאט-קאנקורענטען קלאר און דייטליך די פראגע: זענט איהר מודה אן די אויבען דערמאנטע דריי עיקרים, וועלכע זענען די קווינטעסענץ פונם יודענטום און די קווינטעסענץ פונם ציוניזם: א יודיש פאלק, א יודיש לאנד און א יודישע נאציאנאלשפראך? יאָ אדער ניין! זענט איהר מודה, דאן זענט איהר ציוניסטען און די טויערן פון דער ארגאניזאציע שטעהען פאר אייך אפען. איהר וועט מיט אונז צוזאמען קאנען ענטשיידען איבער קאנדידאטורען און מאנדאטען. נישט איינער פון אונזערע בעסטע וועט אייך אבטרעטען זיין פלאץ, אויב אייערע פעהיקייטען לטובה פון דער זאך וועלען זיך ארויסווייזען אלס בעסערע. זענט איהר אבער נישט מודה, דאן פערשטייט זיך, קאנט איהר נישט זיין קיין ציוניסט, אבער דאן זאל אייך נישט פערדריסען, אז מיר גלויבען נישט אן אייער יודענטום. יעדענפאלס איז עס אונזער חוב, נישט נאר אלס ציוניסטען, נאר טאקי אלס יודען, אייך נישט צוצולאזען צו קיין פערטרעטונג פון אונזער פאלק, אין וועלכער אינסטיטוציע ס'זאל נישט זיין. אויב איהר זענט נישט מודה אן דעם יודישען פאלקסטום, טאָ וועט איהר זיין שקלאפען ביי פרעמדע פעלקער. וועט איהר נישט וועקען דאס יודישע בעוואוסטזיין, נאר איהר וועט טראכטען עס איינצושלעפערען. מיר ווילען אבער האבען א קהלה וואס זאל זיין דער אוואנגארד אין אונזער נאציאנאלען קאמף אין גלות. אויב איר זענט נישט מודה אין ארץ ישראל אלס אונזער היסטארישע היים, טא וועט איהר קיין אינטערעסע נישט האבען אן דעם אויפבוי פון דער דאזיגער היים. מיר אבער ווילען האבען א קהלה, וועלכע זאל האבען ישוב ארץ ישראל אלס איינעם פון די ערשטע און וויכטיגסטע פונקטען פון איהר רעליגיעז און נאציאנאל-פראגראם. (איך אונטערשטרייך דאס ווארט „רעליגיעז", ווייל ישוב ארץ ישראל איז א מצוה פון די תרי"ג מצוות און די קהלה איז מחויב, אפילו אין די ענגע ראהמען, וועלכע די געזעצגעבונג האט איהר געגעבען, צו בעפאסען מיט ישוב א"י, אלס מיט א רעליגיעזע פראגע). אויב איהר זענט נישט מודה אין א יודישע נאציאנאלע שפראך, טא וועט איהר געבען דעם יודישען חנוך, דעם ערציהונגס-וועזען, א גאנץ פאלשע ריכטונג. מיר ווילען האבען א קהלה, וועלכע זאל איבערנעמען די פיהרונג אין דעם יודישען ערציהונגס-וועזען און זאל עס פיהרען אין די געהעריגע נאציאנאלע באנען.

אט דאס איז אונזער תשובה אויף דער פראגע: פארוואס נאר מיר? נישט קיין פארטיי-שאוויניזם, נישט קיין יאגען נאך דער מאכט איז דער לייט-מאטיוו פון אונזער פאדערונג. איך בדויך נישט קיין נעמען צו רופען, אבער ס'איז א יעדען בעקאנט, אז מענשען מיט פעהיקייטען, וועלכע זענען אמאל געוועזען אסימילאנטען און זענען דערנאך — איינזעהענדיג זייער טעות — פריי און אהן איינשרענקונגען איינגעטרעטען אין אונזער לאגער, נעמען אן פיהרענדע שטעלונגען אין אונזער בעוועגונג. דאס איז א בעווייז, אז מיר זענען נישט עגאאיסטיש און נישט ענגהערציג. דער לייט-מאטיוו פון אונזער פאליטיק איז אונזער יודיש אידעאל, דאס אידעאל, וועלכעס איז דער צענטראל-פונקט פון אונזער פיהלען און דענקען. די יודישע וועהלער פערשטעהען דאס און ווען עס זענען וואהלען אין טארנע, צי זענען עס סיים-וואהלען, צי זענען עס קהל-וואהלען, זיי ענפערען תמיד מיט זייער שטימצעטל: פארוואס נאר מיר.

אויך זונטאג וועלען זיי אונז ווייטער שענקען דאס פערטרויען און שטימען אויף ליסטע נר. 5

—0—

Dodatek do „Tygodnika Żydowskiego" Nr. 24.

טאַרנע, 22 יוני 1934 ט' תמוז תרצ"ד

יודיש וואכענבלאט

ארגאן פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין טארנע.

רעדאקציע און אדמיניסטראציע גאלדהאמערא 3 — אפען פון 4 ביז 5

יודען! וועהלער! דערלויבט נישט, אז צו דער מאכט אין דער קהלה זאלען קומען קארומפירטע יחידים! שטימט אויף ליסטע נר. 5

פאר דער זעלבסט־עמאנציפאציע

פונם טארנער יודענטום.

פארוואס געהען מיר ציוניסטען אין וואהל קאמף צו קהל? אונזער פאליטישע פערגאנגענהייט און אונזער טעטיקייט אין דער געוועזענער פאלקס-קהלה ערשפארט אונז די מיה ערשט צו בעווייזען, אז אונזערע קאנדידאטען זוכען נישט קיין פערזענליכען פארטייל ביי זייער ארבייט אין דער קהלה. אין אונזערע צייטען האט מען נישט אויסגעצאהלט קיין עפענטליכע געלדער אויף דעם געהיימניספולען אופן, וועלכער איז אריבערגעגאנגען אין די געשיכטע מיט דעם נאמען „N. N. פאזיציעס". מיר האבען נישט פערזארגט קיין בערופס-וואהלמאכערס מיט סינעקורען אויף קאסטען פון יודישע שטייערצאהלער און אונזערע מיטגלידער פונם ראט און פון דער פערוואלטונג האבען נישט בעשטימט פאר זייערע קינדער קיין געהאלט פון דער קהל-קאסע, געבענדיג זיי טיטלען פון דיינים.

די חשובע וועהלער ווייסען דאס גאנץ גוט און מיר האלטען עס דערפאר נישט פאר נויטיג זיך פאר זיי מיט די דאזיגע „מעלות" — וועלכע זענען פאר א יעדען ערליכען מענש פשוטע זעלבסטפערשטענדליכקייטען — פארצושטעלען. די חשובע וועהלער ווייסען אויך, אז נישט צוליב דעם כבוד פון א מאנדאט-טרעגער געהען מיר צום וואהל-קאמף. מיר זענען ווייט ענטפערנט דערפון גערינגצושעצען דעם כבוד צו געניסען דאס פערטרויען פון די יודישע פאלקס-מאסען, אבער טאקע דערפאר וואס מיר שעצען אזוי הויך דעם ווילען פון פאלק, האלטען מיר עס פאר אונזער חוב נאר דעמאלט זיך צו בעווערבען וועגען א פאלקס-מאנדאט, ווען מיר קאנען אויף דעם אונז אנפערטרויטען פאסטען דינען די אינטערעסען פונם פאלק, דאגעגען האלטען מיר עס פאר א חלול הקודש, אויב מען צירט זיך מיט דער קרוין פון א מאנדאט, נישט ערפילענדיג גלייכצייטיג די פליכטען, וועלכע זענען דערמיט פערבונדען. מיר האבען דאס בולט בעוויזען ביי די לעצטע וואהלען צום שטאטראט, ווען אומגעבעטענע יודישע פערזארגערס האבען מיטגעהאלפען בעקירצען די זייט צענדלינגער יאהרען ערווארבענע רעכט פון דער יודישער בעפעלקערונג אין טארנע. ווען מיר האבען איינגעזעהען, אז מיט דעם אננעמען פון די אנגעבאטענע מאנדאטען וועט דאס בעטראכט ווערען אלס א הסכמה אויף דער בעקירצונג פון די יודישע רעכט, דעמאלט האבען מיר אלס צייכען פון פראטעסט צוריקגעוויזען די בעטייליגונג ביי דער וואהל, נישט וועלענדיג דאדורך סאנקציאנירען די עוולה, וועלכע איז געווארען געטון דעם גאנצען יודענטום פון טארנע.

דאדורך עבען, ווייל נישט קיין אייגעננוץ און נישט קיין כבוד, קאנען בילדען דעם כוח, וועלכער זאל אונז טרייבען צום וואהלקאמף. עבען דאדורך איז נויטיג אינם מאמענט פון ענטשיידונג זיך קלאר און דייטליך צו שטעלען די פראגע: פארוואס געהען מיר צום וואהל קאמף?

פאר די יודען אין די גלות לענדער איז די קהלה דער איינציגער סימבאל פון אויטאנאמען פאלקס-לעבען; דאס איז דאס איינציגע ווינקעלע פון דורך געזעץ סאנקציאנירטער אינערער יודישער זעלבסטפערוואלטונג. בפרט מיר יודען אין קליינפוילען האבען שוין א טראדיציע פון מעהרערע צעהנדלינגער יאהרען צו לעבען אונזער אויטאנאָם יודיש לעבען אין ראהמען פון דער קהלה.

זענען אבער אויפגעשטאנען אין אונזער מיטע פינסטערע כחות, וועלכע האבען זיך גענומען צו דער אויפגאבע אונטערצוגראבען מיט אלע דערלויבטע און נישט דערלויבטע מיטלען די יסודות פון אט דער לעצטער און איינציגער פעסטונג פון דער יודישער אויטאָנאָמיע אין גלות. די דאזיגע פינסטערע כחות, וועלכע מוזען בלייבען ווי מצרעים מחוץ למחנה אזוי לאנג ווי דער געזונטער פאָלקס-אינסטינקט איז דער ענשיידענדער כח אין דער יודישער גאס, האבען מיט אלע כחות געשטרעבט דערצו, צי פערלעשען דעם לעצטען פונק פון יודישער זעלבסטשטענדיקייט, מיט אנדערע ווערטער, צו פערניכטען די פרייגעוועהלטע פאלקס-קהלה. ליידער איז זיי דאס — א דאנק דער נישט אינפארמירטקייט פון די מאסגעבענדע מלוכה-פאקטארען אין אינערע יודישע ענינים — אין א סך פאלען געלונגען און אויך די לעצטע פרייגעוועהלטע פאלקס-קהלה אין טארנע איז געפאלען א קרבן פון די אינטריגעס פון געוויסענלאזע פעררעטער פונם אייגענעם פאלק. ביי דעם יודישען פאלק פון טארנע איז צוגענומען געווארען די פרייהייט פון זעלבספערוואלטונג, עס איז ביי אים צוגענומען געווארען די אויטאָנאָמיע און עס איז געשטעלט אונטער דער קוראטעל פון פערשידענע מאנדאטען-יעגערס און N. N.-גבורים. יאהרען לאנג האט דער ארימער קהל-שטייערצאהלער פון טארנע געמוזט צוקוקען ווי אויפגעווארפענע אפוטרופסים פערשווענדען דאס פאלקס-פערמעגען פאר פערשידענע פראטעקציאנסקינדער און נידריגע וואהלמאכער, וואס זייער כלומר'שטער „פערדינסט" איז איינציג און אליין זייער פערראט פון די יודישע אינטערעסען.

מיר ציוניסטען האבען אין ווארט און שריפט געקעמפט פאר דער ווידערעראָבערונג פון דער יודישער זעלבסטשטענדיקייט אין טארנע. מיר האבען אויפגעקלערט און געווארענט פאר דער שעדליכער פאליטיק פון אומפעראנטווארטליכע אפוטרופסים. מיר האבען געמאהנט און געפאָדערט דאס אויפהויבען פון דער בעשעמענדער קוראטעל, אונטער וועלכער ס'געפינט זיך א גאנצע פאלקס-געמיינשאפט און דאס צוריקגעבען פון זיין געזעצליכער פרייהייט דעם טארנער יודענטום און — מיר מעגען עס זאגען מיט שטאלץ — אונזער קול איז נישט געבליבען קיין קול קורא במדבר. די מאסגעבענדע מלוכה-פאקטארען — נאכדעם ווי זיי האבען געמאכט עטליכע נישט געלונגענע עקספערימענטען מיט אנגעווארפענע „קוראטאָרען" — האבען ענדליך איינגעזעהען, אז א גאנץ פאלק קאן מען נישט אויף די דויער בינדען די הענד און איהם אנווארפען זיינע „פערזארגערס" און אזוי איז עס געקומען, אז מיר שטעהען איצט פאר קהל-וואהלען.

איצט האט דער יודישער וועהלער ווידער זיין וואפע, דאס שטימצעטעל אין דער האנד. ווי אזוי וועט ער רעאגירען אויף די צוריקגעוואונענע פרייהייט?

דאס טארנער יודענטום איז פאליטיש רייף און עס ווייס „מה שתשיב לאפוטרופוס". דער קהל וועהלער אין טארנע וועט מיט פעראכטונג אוועקשטופען פון זיך די אלע פעררעטערס, וועלכע זענען דירעקט אדער אונדירעקט פעראנטווארטליך פאר דער אויפלעזונג פון דער פרייגעוועהלטער קהלה און פאר דעם איינפיהרען פון קאמיסארען. צו די, וועלען האבען די העזה, נאך דעם בעגאנגענעם פערראט, צו קומען צו דעם פערראטענעם וועהלער נאך דעם שטימצעטעל, דעם וועט דער פרייער וועהלער שטעלען די פראגע: „הלנו אתה או לצרינו?" האסט דו געקעמפט פאר פאלקס-פרייהייט, אדער האסט דו געהאלפען פערראטען דיין פאלק? האסט דו מיט שטאלץ אבגעוועהרט דעם יודישען כבוד אדער האסט דו אויסגעבעטעלט ביים פריץ א בענקעל נעבען דעם אנגעווארפענעם אפוטרופוס? געהערסט דו נישט צו „לנו" נאר צו „לצרינו" דאן איז דיין פלאץ מחוץ למחנה, ווייל מיר וואכען דאריבער, אז „ויהי מחנך קדוש", דו אבער האסט די קדושה מחלל געוועזן.

און אין דער תשובה איז אויך ענטהאלטען די אנטווארט אויף אין אנהויב פון אונזערע אויספיהרונגען געשטעלטע פראגע פארוואס מיר ציוניסטען געהען צום וואהלקאמף. ביי דעם איצטיגען וואהלקאמף דארף קודם כל צוריק עראבערט ווערען די זעלבסטעמאנציפאציע פונם טארנאוער יודענטום. עס מוז איין מאל פאר אלע מאל א סוף געמאכט ווערען מיט אומגעבעטענע פערזארגערס און פאלקס-פעררעטערס און די פערוואלטונג פון די יודישע פאלקס-אינטערעסען מוז דאס פאלק אליין בעהאלטען אין זיינע הענד.

יודישער וועהלער! בעפריי זיך אליין!

ה־ן

צי בעקעמפען מיר די „ארטאדאקסיע"?

מיר שרייבען „ארטאדאקסיע" מיט גענזענפיסלעך, ווייל נאר וועגען דער מכלומר'שטער ארטאדאקסיע ווילען מיר איצט רעדען דען דער טייל בעפעלקערונג, פאר וועלכע די רעליגיע איז א הייליקייט און לעבענסאינהאלט, דער טייל בילדעט בכלל נישט קיין שום פאליטישען לאגער און איז איבערהויפט נישט קיין פרינציפיעלער געגנער פון ציוניזם. יודען באמת פרומע זעהען מיר אין דער יודישער גאס צווישען אלע פאלקס-שיכטען. עס זענען פארהאנען פרומע סוחרים, פרומע בעלי מלאכה, אפילו פרומע ארבייטער און נישט זעלטען איז אויך דער טיפ פון א פרומען יודישען אינטעליגענט. יעדער דריקט נאטירליך אויס זיין רעליגיאזיטעט און פרומקייט אויף זיין שטייגער. פארשטייט זיך, אז די ציוניסטישע ארגאניזאציע האט אין איהרע רייען א גאנץ באדייטענדע צאהל פרומע יודען אין די „מזרחי", וועלכע שטייען מיט זייער פרומקייט גאר נישט נידריגער ווי דער פרומסטער פון „קלויז".

קיין שום באמת פרומער יוד פערלאנגט אבער נישט עפיס א לוין פאר זיין פרומקייט, די יודען וועלכע שטעלען ארויס די תורה און דת אלס פאליטישע קאמפס פאראָלע, דאס זענען פשוטע שארלאטאנס, וועלכע אונטער דער מאסקע פון רעליגיע שטרעבען זיי צו גאנץ נידריגע, קאנקרעטע בכלל נישט הימעלדיגע ציעלען...

אויב איהר וועט גוט בעטראכטען איבעראל די דאזיגע „רעליגיעזע פאנאטיקער" וועט איהר זיך איבערצייגען, אז דאס זענען געמיינע אינטריגאנטען, מאוסע ברואים און מיט זייער „הייליגען קאמף" זענען זיי נאר מחלל את השם. א באמת פרומען יוד נעמט אן א ציטער פאר זייערע עקלהאפטיגע מעשים און מיט אבשיי ווענדעט ער זיך אב פון די דאזיגע העלדען, וועלכע זענען נאר אויסען זייערע פריוואטע אינטערעסען.

יעדער פאנאטיזם קאן צוואר ברענגען צו שלעכטע רעזולטאטען, נאר טאמער האבען מיר אבער צו טוען מיט א פאנאטיקער פון א געוויסער אידעע אדער אמונה, מיט א פאנאטיקער א עהרליכען, אויפריכטיגען און טיפגלויבענדיגען, מוזען מיר בויגען

Hołd Tarnowa dla zwłok śp. Min. Pierackiego.

Od pierwszej chwili, gdy do Tarnowa dotarła wieść o tragicznej śmierci Ministra Spraw Wewn. śp. Bronisława Pierackiego, całe miasto pozostaje pod wstrząsającem wrażeniem popełnionej zbrodni. Z budynków rządowych i samorządowych powiewały flagi państwowe, przybrane krepą i spuszczone do połowy masztu. Lokale rozrywkowe były w dniach 18 i 19 bm. zamknięte, a wszelkie rozrywki publiczne zakazane.

Zwłoki śp. Ministra Pierackiego, które w przejeździe z Warszawy do Nowego Sącza przybyły do Tarnowa w poniadziałek 18 bm. o godzinie 21·49, miasto nasze żegnało manifestacją żałobną, która miała imponujący przebieg.

W poniedziałek dnia 18 bm. o godz. 19 odbyła się akademja żałobna na boisku sportowem 16 pp. przy ul. Marsz. Piłsudskiego przy udziale wielotysięcznych rzesz publiczności z wszystkich sfer. Na znak rozpoczęcia akademji odezwały się fanfary, poczem pp. pułk. Broniowski i inż. Kruszyna wygłosili przemówienia, poświęcone wielkiej postaci tragicznie zmarłego Ministra, który całe Swoje życie poświęcił Ojczyźnie i był jednym z najlepszych i najbardziej zasłużonych Synów Polski.

Po przemówieniu p. pułk. Broniowskiego zebrani uczcili pamięć Zmarłego przez jednominutowe milczenie.

Po odegraniu hymnu państwowego uformował się potężny kilkutysięczny pochód w następującym porządku: Kompanja honorowa 16 pp., szwadron honorowy 5 p. s. k. z orkiestrą i sztandarami, poczty sztandarowe wszystkich organizacyj, kawalerowie orderu „Virtuti Militari", korpus oficerski, przedstawiciele władz, duchowieństwa i urzędów posłowie i senatorowie, Rada miejska, prezydjum BBWR, organizacje, wchodzące w skład federacyj Polskich Związków Obrońców Ojczyzny ze Związkiem Legjonistów na czele, Związek Strzelecki, Organizacje P. W. i organizacje społeczne.

Z pośród żydowskich instytucyj i organizacyj brały udział: Delegacja żyd. Gminy Wyzn. w osobach pp. Aberdama, Engländera i Gewürza, rabinat z rabinem Kirschenbaumem na czele, delegacja organizacji sjonistycznej w osobach pp. Dra Chometa, Dra Schenkla, Dra Goldberga, Dra Mandla Abrahama Spielmana i Dra Grünberga, delegacja Mizrachi w osobach pp. Wolfa Götzlera i Chiela Kurza, delegacje organizacyj młodzieży ogólno-sjonistycznej Hanoar Hacijoni i Akiba ze sztandarami, ZTGS. Samson z prezesem Drem Mendererem na czele ze sztandarem, Brith Trumpeldor, Haszomer Hadati, oddział związku kombatantów żydowskich z pp. sso. Drem Merzem i Drem B. Speiserem na czele, związek inwalidów żydowskich oraz związek rzemieślników żydowskich.

Pochód przeszedł ulicami: ul. Marsz. Piłsudskiego, obok Grobu Nieznanego Żołnierza, ul. Wałową i Krakowską na dworzec kolejowy. Na ulicach, któremi przeszedł pochód, były tłumy publiczności.

Po przyjeździe pociągu poszczególne delegacje złożyły wieńce na trumnie śp. Ministra Pierackiego, poczem wszystkie organizacje społeczne przedefilowały czwórkami przed wagonem ze zwłokami.

Przez cały czas postoju pociągu na stacji w Tarnowie, dzwony wszystkich kościołów tarnowskich dzwoniły, zaś syreny wszystkich zakładów pracy powitały i pożegnały odjeżdżający pociąg.

Nazajutrz o godz 9 rano odbyły się w katedrze i Nowej Synagodze nabożeństwa żałobne. W Nowej Synagodze w obecności delegatów władz wojskowości, sądu, Gminy żyd. rabinatu, Org. Sjon. i innych i licznie zebranej publiczności odprawił modły kantor Rosenblat wraz z chórem.

Przemówienie wygłosił p. prof. Wachtel, poczem chór odśpiewał hymn państwowy. Podczas nabożeństwa praca stanęła we wszystkich warsztatach, a sklepy były zamknięte.

Z powodu tragicznego zgonu śp. Ministra Spraw Wewn. Bronisława Pierackiego Zarząd żyd. Gminy Wyzn. wraz z rabinatem odbył pod przewodnictwem prezesa p. Chaima Aberdama żałobne posiedzenie, na którem po wygłoszeniu przemówienia wysłano telegram kondolencyjny na ręce Rządu. Ponadto Zarząd wezwał wszystkie organizacje i związki do gremjalnego udziału w żałobnym pochodzie, który się odbył w poniedziałek w czasie przejazdu pociągu, wiozącego zwłoki śp. Ministra Pierackiego.

Nazajutrz odbyło się z inicjatywy Zarządu kahalnego w Nowej Synagodze nabożeństwo żałobne.

Listą narodowego żydostwa w Tarnowie jest lista zjednoczonych stronnictw sjonistycznych Nr. 5

Nasz cel.

Celem naszym jest rozbudowa Gminy żydowskiej jako organu woli zbiorowej całego społeczeństwa żydowskiego. Musimy wybrać taką reprezentację gminną, która nie ugnie się pod ciężarem rozpaczliwych stosunków, w jakich żyją obecnie Żydzi. Na czele Gminy żydowskiej stanąć musi Rada, która zdolną będzie ująć w swe ręce ster żydowskich spraw gminnych i któraby miała należyte zrozumienie dla naszych bolów, cierpień i żalów. Do Zarządu Gminy żydowskiej wejść muszą tylko tacy Żydzi, którzy przejęci są umiłowaniem i przywiązaniem do naszej przeszłości, a których serca pełne są wiary w przyszłość żydowską.

Pielęgnowanie języka hebrajskiego i wogóle kultury żydowskiej, głęboka troska o zaspokojenia potrzeb religijnych żydostwa, praca nad udoskonaleniem i zdrowem ufundowaniem szkolnictwa żydowskiego, pogłębianie żydowskiego wychowania młodzieży, tak pod względem rozwoju fizycznego jak i duchowego, współpraca nad rozwiązaniem współczesnych zagadnień życia żydowskiego, praca nad ulżeniem nędzy szerokich warstw pauperyzującego się społeczeństwa naszego, zrozumienie dla konieczności przewartwowienia tychże warstw, zupełne oddanie się sprawie odbudowy Palestyny. Oto walory, które musi posiadać Żyd ubiegający się o mandat do kahału.

Żydowska Rada Wyznaniowa z takich przedstawicieli się składająca będzie tem ogniskiem, około którego skupiać się będą masy żydowskie w ich codziennej walce o byt, w ich troskach o zaspokojenie wszelkich potrzeb duchowych i materjalnych. Rada taka zdolną będzie wyłonić z siebie Zarząd, który nie będzie tylko aparatem administracyjnym do inkasowania krypki i rozdzielania jałmużny, lecz będzie godną reprezentacją całego społeczeństwa żydowskiego a przedewszystkiem Zarząd przez taką Radę utworzony będzie sumiennie i należycie zawiadywał gospodarką Gminy żydowskiej.

Wobec takiego ogromu zadań Gminy żydowskiej wyznaniowej i ich ważności dla życia żydowskiego, o mandaty do kahału ubiegać się mają tylko partje, które zdały już egzamin ze swej działalności pozytywnej i owocnej na ulicy żydowskiej, które zaskarbiły sobie już uznanie i kredyt mas żydowskich.

Dziś już nikt nie zaprzeczy, że gdziekolwiek chodzi o sprawę ogólno-żydowską, gdzie tylko krzywda jakaś Żydom się dzieje, gdzie na szwank narażoną jest godność żydowska, gdzie walka o obronę zagrożonych praw żydowskich się toczy — wszędzie pierwsze miejsce zajmują sjoniści.

Porwaliśmy w naszej nieugiętej walce i pracy o lepsze jutro żydowskie wszystkich. Dziś już nikt się nie wstydzi swego żydostwa. Zgnębiliśmy zupełnie asymilację. A jeżeli tu i ówdzie zjawia się znowu zmora asymilacji, to kryje się ona pod inną flagą.

Żydzi tarnowscy znają naszą pracę. I już nieraz dali dowód swego zaufania do nas.

I w niedzielę dnia 24 czerwca Żydzi tarnowscy zamanifestują kartką wyborczą, że zaufanie mają tylko do sjonistów.

To zaufanie tylekroć nam okazane jest dla nas bodźcem do ciężkiej i ofiarnej pracy i dodaje nam otuchy we walce o zwycięstwo naszych ideałów.

Żydzi tarnowscy nie opuszczą nas i w niedzielę dnia 24 czerwca masowo głosować będą na listę **Nr. 5.**

Do młodzieży sjonistycznej.

W niedzielę, dnia 24 bm. musi cała młodzież sjonistyczna zgłosić się o godz. 8 rano w lokalach wyborczych.

Przydział organizacyj jest następujący:

w lokalu org. sjon. przy ul. Golhamera 3 — Bnej Sjon, Haszachar, Samson, Betar i oddział Hanoaru;

w lokalu org. Hanoar Hacijoni przy ul. Marcina 12 — gdud I Hanoaru, Cejrej Mizrachi, Haszomer Hadati, Brith-Hakanaim;

w lokalu org. „Akiba" przy ul. Szpitalnej — Akiba, Ż. M. S., gdud II Hanoaru, Hechaluc Haklal Cijoni, Hechaluc Hamdinati i Hechaluc Hamizrachi.

Blok Narodowo-Żydowski.

Ogłoszenie.

Przyjmuję zgłoszenia na kolonję letnią do Rabki na czas od 20 lipca do 20 sierpnia br., która będzie nadal prowadzona we willi, gdzie mieści się kolonja „Safa Berura". Rodzice, którzy wysłali swe dzieci na kolonję letnią „Safa Berura" a reflektują pozostawić je na miesiąc następny winni również zgłosić na czas.

Warunki i szczegóły u p. Weinbergowej, Krakowska 20 I. piętro od godz. 11—12 i od 3—5 codziennie.

W sobotę 23 bm. o godzinie 2·30 odbędzie się w sali organizacji sjonistycznej przy ul. Goldhamera 3

ZGROMADZENIE MŁODZIEŻY SJONISTYCZNEJ

z porządkiem dziennym

WYBORY DO KAHAŁU

Referować będą przedstawiele organizacyj młodzieży.

Jeszcze czas.

Od rozwiązania Rady i Zarządu Żydowskiej Gminy Wyznaniowej w Tarnowie upłynęło już kilka lat. W ciągu tego krótkiego czasu zmieniły się gruntownie warunki naszego bytowania.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że nie czas obecnie na walki wyborcze. Masy żydowskie znękane ciężką walką o byt, o prawo do życia, o prawo do pracy, przez cały czasokres nieładu i anarchji w tutejszej Gminie żydowskiej nie rozumiały, dlaczego nie daje im się możności wybrania takiej reprezentacji gminnej, do którejby miały pełne zaufanie.

I jeszcze w ostatniej chwili rozumiejąc ciężkie położenie mas żydowskich chcieliśmy uniknąć walki wyborczej. Chcieliśmy zapewnić żydostwu tarnowskiemu reprezentację w Żyd. Gminie Wyznaniowej bez walki kosztownej. I choć nie boimy się tej walki, choć ją podjęliśmy — to jednak byliśmy zdania, że ludzie dobrej woli, ludzie uczciwi, nie zaślepieni, nie zaczadzeni stęchlizną izdebek, opanowanych przez nieodpowiedzialnych bogobojników, którzy dla swej ambicji, dla swego prywatnego interesu poświęcą najżywotniejsze sprawy żydostwa całego, znajdą wspólną platformę dla pracy dla dobra tutejszej Gminy Wyznaniowej.

Są jednak tacy, którym współpraca nie jest na rękę. Aguda nawet i na tym drobnym odcinku naszego życia żydowskiego musi odegrać swą burzącą, niszczycielską rolę. I jak wszędzie na świecie Aguda stanowi ferment szkodliwy, rozbijający, przeciwstawiający się wszystkim pozytywnym siłom żydostwa, tak i w Tarnowie Aguda nie chciała się sprzeniewierzyć swojemu „programowi" rozbijania i niszczenia. Nie można było dojść z Agudą do zgody, bo nie mogliśmy dopuścić do tego, aby kompromis stał się kompromitacją dla całej Żydowskiej Gminy Wyznaniowej w Tarnowie.

Wobec tego rozgorzała walka wyborcza. My sjoniści walczymy nie o krzesła. Walczymy o zwycięstwo dla naszego programu kahalnego.

Prowadzimy z innemi ugrupowaniami walkę ideową. Staramy się wpłynąć na wyborców propagandą słowną, pisemną. Walka wyborcza to dla nas sposobność do uświadamiania najszerszych mas żydowskich. Prowadzimy tę walkę nie szwindlami, szachrajstwami, nie sprowadzamy na dzień wyborów zwolenników z okolicznych miast i miasteczek, aby głosowali za innych. Nie posługujemy się denuncjacjami i oszczerstwami, aby zawładnąć aparatem wyborczym.

Stanęliśmy do walki ideowej i do takiej walki wzywamy wszystkie inne ugrupowania, które ubiegają się o mandaty do Żyd. Gminy Wyznaniowej. Apelujemy do wszystkich naszych konkurentów, aby nie zapomnieli, że my Żydzi mamy zdać egzamin dojrzałości politycznej. Godność żydowska tego wymaga, aby dzień wyborów do kahału tarnowskiego nie stał się hańbą dla żydostwa tarn. Wstyd pisać o wszystkiem. Wstyd wymienić wszystkie kruczki i sztuczki puszczone w ruch przez „obrońców Tory". Ale jeszcze czas. Jeszcze czas nadać walce wyborczej charakter poważny, ideowy.

ac.

Na posterunku.

Zanim los tarnowskiego kahału na długie lata się rozstrzygnie, jeszcze raz zwracamy się do całego społeczeństwa żydowskiego z gorącym apelem.

Do całego społeczeństwa żydowskiego! Do sjonistów, do naszych zorganizowanych towarzyszy, by stanęli do apelu i pomni ważności chwili spełnili karnie swój obowiązek.

Ale także do niesjonistów — do jeszcze niesjonistów, do tych wszystkich, którzy całem sercem są u nas i pełni są podziwu dla wielkiego dzieła sjonistycznego a tylko dla tych czy innych względów nie są jeszcze zorganizowanymi członkami wielkiej organizacji sjonistycznej.

W końcu do wielkiej rzeszy indyferentów, którzy stoją na uboczu, i unikając decyzji stawiają się sami poza nawias życia publicznego.

Do tych wszystkich wołamy w ostatniej chwili: pamiętajcie, że o wielką rzecz walka się toczy.

Dla nas to nie walka o osoby — dla nas jest to święty bój o duszę żydowską, o honor żydowski i o przyszłość żydostwa.

Pięćdziesiąt lat pracy mamy za sobą — pracy uświadamiającej, pracy organizatorskiej, pracy budującej przyszłość narodu — pracy pełnej ofiar i poświęceń. Pracy, dzięki której żydostwo z letargu wyrwane i ku świetlanej przyszłości poprowadzonem zostało.

I w imię tej pracy, przed którą cały świat się korzy, żądamy od was waszego zaufania. Żądamy waszego zaufania, wyborcy, by móc w kahale zrealizować nasz program. By móc stworzyć godną reprezentację ludności żydowskiej, stojącą na straży żywotnych jego interesów.

Żądamy waszego zaufania, by **Wam** móc służyć.

Dzień 24 czerwca musi być dniem walnej rozprawy ze wszystkiem, co nie dla ogółu żydowskiego, lecz tylko dla siebie wyciąga łapczywą rękę po mandat kahalny. Dzień ten musi być dniem sromotnej klęski dla wszystkiego, co ciemne i destruktywne w ulicy żydowskiej. Musi być dniem hańby dla wszystkich, którzy przeciwstawiają się naszemu pędowi ku nowemu życiu.

I dlatego, wyborcy, głosami swemi musicie należytą dać odprawę zarówno tym, którzy świętość religji wywlekają na rynek handlu politycznego i najświętszemi uczuciami ludzkimi frymarczą gwoli wyszachrowania jakiegoś mandatu jak i tym, którzy pod maską bezpartyjności ukrywają swe ubóstwo ideowe i tylko zamęt szerzyć chcą w ulicy żydowskiej.

Dzień 24 czerwca niechaj będzie dniem bezlitosnego sądu nad wszystkiem, co obłudne i złe w społeczeństwie żydowskiem.

Gdy z oparów nocnych zaświta dzień wyborów — niechaj każdy będzie na swym posterunku!

Tow. Wolfowi Spirze z powodu zgonu Jego błp. Ojca wyraża szczere współczucie

Komitet Lokalny org. sjońskiej w Tarnowie

Środki Agudy ..

Aguda koniecznie chce zwyciężyć. Koniecznie. Nawet przy pomocy niedozwolonych środków. Na liście wyborców umieszczono kilkaset nazwisk nieuprawnionych w myśl ustawy do głosowania. Dla wykorzystania tego faktu Aguda zamawia sobie „bucherów" z prowincji na dzień wyborów, by mogli głosować na wszystkie te fikcyjne nazwiska.

W naszem posiadaniu znajduje się list pisany z jednego z okolicznych miasteczek i odsłaniający całe te potajemne przygotowania Agudy.

Otóż czytamy w tym liście (cytujemy dosłownie w tłómaczeniu z żydowskiego). „Pragnę was zawiadomić, że widziałem list Agudy tarnowskiej do tutejszej Agudy, w którym pisze obszernie, by broń Boże w niedzielę 24 czerwca nie zabraknął w Tarnowie ani jeden młodzieniec agudowski dla agitacji i głosowania za innych ludzi, gdyż ich w Tarnowie się nie zna, to ich dopuszczą do głosowania. Tarnowska Aguda pisze, że grozi niebezpieczeństwo tak ze strony sjonistów jak i ze strony innych, którzy połączyli się przeciw niej, by ją zniszczyć. Musi się ratować Agudę, gdyż nie chodzi tylko o honor Agudy tarnowskiej, lecz o honor Agudy w całej Polsce. Starosta domaga się ustanowienia rabina, a ona musi zwyciężyć, by mogła wybrać rabina jakiego zechce itp. Piszą więc, by napewno przyjechali z... wszyscy jak jeden mąż, by żaden nie zabraknął, a Aguda tarnowska obiecuje, że wszystkich weźmie na swoje utrzymanie i pokryje wszelkie wydatki, nocleg i jedzenie. Prezydent tutejszej Agudy pokazał mi ten list w tajemnicy z zastrzeżeniem, by broń Boże nikt się o tem nie dowiedział ani w..... ani też w Tarnowie. Szczególnie nie w Tarnowie. Jeżeli bowiem dowiedzą się o tem w Tarnowie, to przegrali. Tak powiedział mi prezydent. Zaprzysiągł mnie prawie, bym nie opowiadał. Takie listy Aguda rozesłała do wszystkich bucherów agudowskich w Mielcu i Dąbrowie i in. Piszę Wam o tem, bo może wiadomość ta jest Wam pożyteczna".

Takiemi to środkami Aguda chce zdobyć mandaty w kahale. My zaś z naszej strony w każdym pojedynczym wypadku skorzystamy z praw, jakie nam daje ustawa. Radzimy „bucherom", by 24 b. m. pozostali w swych domach i poświęcili się w nauce.

Z okazji zaślubin Dr Heli Ladner z Drem Mojżeszem Osterweilem serdecznie gratulują

Janek Grünspan, Dawid Messinger

Gdzie głosować?

Głosowanie odbędzie się w niedzielę, dnia 24 bm. od godz. 8 rano do godz. 8 wiecz. w czterech lokalach wyborczych a mianowicie:

1) w biurze Żyd. Gminy Wyzn. przy ul. Nowej dla wyborców od **A—F** włącznie;

2) w szkole fund. Barona Hirscha, Topolowa 2 dla wyborców od **G—K** włącznie;

3) w szkole im. Król. Jadwigi. pl. Wolności dla wyborców od **L—R** włącznie;

4) w szkole im. Słowackiego, pl. Wolności dla wyborców od **S—Z** włącznie.

Lokale wyborcze Bloku Narodowo-Żydowskiego Nr. 5, gdzie można otrzymać wszelkie możliwe informacje znajdują się:

1) w lokalu org. sjon., ul. Goldhamera 3 dla wyborców od **A—F.**

2) w lokalu org. Hanoar ul. Marcina 12 dla wyborców od **G—K.**

3) w lokalu org. Akiba, ul. Szpitalna 26 dla wyborców od **L—R.**

4) w lokalu org. Akiba, ul. Szpitalna 26 dla wyborców od **S—Z.**

Główny lokal wyborczy listy Nr. 5 znajduje się w lokalu org. sjonistycznej przy ul. Goldhamera 3.

Głosujcie na listę Nr. 5.

Sjoniści do pracy!

Zbliża się dzień wyborów do kahału:

Zbliża się chwila, która okaże, czy praca wszelkich frakcyj sjonistycznych, złączonych pod wspólnym sztandarem biało-niebieskim nad uświadomieniem narodowem mas żydowskich była wystarczającą, czy też jeszcze za mało w tym kierunku zdziałano.

Zbliża się moment, który będzie próbą sił pomiędzy partją sjonistyczną, walczącą od dziesiątek lat o zdobycie lepszej i jaśniejszej przyszłości dla społeczeństwa żydowskiego, a naszymi przeciwnikami, pojawiającymi się na ulicy żydowskiej sporadycznie jedynie w porze przedwyborczej.

Zbliża się dzień walki o kahał, dzień, w którym masy żydowskie ostatecznie opowiedzą się do kogo mają zaufanie i w czyje ręce chcą złożyć prowadzenie swych najżywotniejszych interesów.

Zdobycie kahału jest jedną z najważniejszych zasad, postulatem pierwszorzędnej wagi, który nam zostawił w spadku nasz wielki wódz — Teodor Herzl. Jego słowa są dla nas święte, one się stają dla nas rozkazem, który musimy wypełnić, chcąc pozostać wiernym ideologji sjonistycznej i czujnie stać na straży interesów sjonistycznych.

A walka, która się już rozpoczęła będzie ciężką i trudną. Zjednoczyły się przeciwko nam najciemniejsze siły, bezkarnie grasujące na ulicy żydowskiej.

Różne kliki i kliczki, jednostki zupełnie skompromitowane w ulicy żydowskiej mają tę smutną odwagę ubiegania się o głosy społeczeństwa żydowskiego w przypuszczeniu, iż ono o ich grzechach i działaniu wbrew najkonieczniejszym potrzebom ludności żydowskiej już zapomniało!

Wszystkie te elementy, nieprzebierające w walce, dla których każdy środek jest dobry, byleby tylko dojść do upragnionego celu, podały sobie zgodnie dłoń, by stworzyć zjednoczony front, którego celem będzie zniszczenie naszego dorobku o który tyle lat walczyliśmy!

Sjoniści!

Frontowi naszych wrogów winniśmy przeciwstawić nasz zjednoczony front sjonistyczny. Każdy z Was musi stanąć na posterunku i być gotowym na każde nasze hasło, by ruszyć do walki! Musimy wspólnemi siłami odbić podziemne ataki czarnej reakcji, wspomaganej przez zbankrutowaną i zdyskredytowaną klikę asymilitarską i doprowadzić do zwycięstwa i zupełnej realizacji naszych szczytnych postulatów.

Każdy sjonista, stary, czy młody musi sobie zdać sprawę z powagi chwili i stanąć w szyku bojowym, by zadać ostateczny cios naszym przeciwnikom i oczyścić ulicę żydowską z niepożądanych elementów i szkodników sprawy żydowskiej!

Sjoniści!

Oto otrzymujecie od nas wezwanie. Niech nikogo z Was nie braknie w szeregach walczących!

Komitet wyborczy

Zjednoczonych organizacyj sjonistycznych w Tarnowie.

Ogłoszenie.

Podaje się do publicznej wiadomości, że

p. HOFFNER JOACHIM

kupiec, ur. w r. 1906 w Tustanowicach p. Drohobycz, zamieszkały w Lens (Francja)pl. 29 de la Republique 29.

i p. BEIER BALBINA

ur. w r. 1908 w Tarnowie i zamieszkała w Tarnowie przy ul. Malczewskiego 5

mają zamiar zawrzeć między sobą związek małżeński.

Jak odbywać się będzie głosowanie?

Wybory rozpoczynają się o **godzinie 8 rano** i trwać mają do 8-mej wieczorem.

Na stole w lokalu wyborczym winna stać urna wyborcza do wkładania kartek wyborczych przez cały czas wyborów. Przed rozpoczęciem głosowania, komisja winna się przekonać, czy urna jest pusta. Przez cały czas wyborów wyborcy mają wolny wstęp do lokalu wyborczego, jednakże, w czasie czynności wyborczych, nie wolno w tym lokalu odbywać narad, wygłaszać mów ani agitować. Dopuszczalne są tylko narady i uchwały komisji wypływające z kierownictwa wyborami.

W JAKI SPOSÓB ODBYWAĆ SIĘ MA GŁOSOWANIE?

Wyborcy głosują osobiście. Przystępują oni do przewodniczącego z kartką wyborczą, złożoną w taki sposób, aby pismo nie było widoczne. Przewodniczący sprawdza legitymację wyborcy, wręcza mu kopertę do której wyborca własnoręcznie wkłada kartkę wyborczą, poleca wniesienie wzmianki o głosowaniu do listy wyborców i do oddzielnie prowadzonej listy głosowania. poczem przyjmuje od wyborcy kopertę i wrzuca ją bezwłocznie do urny.

JAK MAJĄ WYGLĄDAĆ KARTKI WYBORCZE?

Kartki wyborcze i koperty muszą być **z białego papieru i nie mogą nosić żadnych znaków zewnętrznych.** Kartki winny zawierać tylko wypisany numer listy kandydatów, za którą wyborca się oświadcza.

Numer może być wypisany lub odbity. **Nieważne są kartki wyborcze, opatrzone podpisem lub oznaką partyjną, tudzież kartki próżne, nie zawierające numeru listy** lub zawierające, **oprócz numeru** nazwiska kandydatów lub jakikolwiek inny dopisek. Gdyby w jednej kopercie okazało się więcej kartek, to uważa się ja za jedną, jeżeli są jednobrzmiące, w przeciwnym razie są nieważne.

„Dzieci dla dzieci".

Komitet Rodzicielski przy szkołach „Safa Berura" rozpada się — jak wiadomo — na różne sekcje. Bardzo ruchliwą jest m. in. sekcja imprezowa, której przewodniczy p. Dr Blochowa. Pod egidą tejże sekcji odbyło się dnia 3 bm. w sali Sokoła wielkie przedstawienie „Dzieci dla dzieci". W skład programu wchodziły sztuczka hebrajska i polska oraz tańce rytmiczne.

Sztuczkę hebrajską wyreżyserował p. Weinberg. Była to rzecz bardzo trudna, szczególnie dla dzieci w tym wieku. Dzięki jednak wytężonej pracy reżysera wypadła ona bardzo pięknie. To też licznie zgromadzona publiczność wynagrodziła świetną grę młodych amatorów hucznemi oklaskami.

Również dobrze odegrały dzieci komedyjkę polską. Całość odrębną świetnie odkombinowaną stanowiły tańce rytmiczne układu p. Ireny Traumówny, która też kierowała tą częścią przedstawienia Bez przesady rzec można, że p. Traumówna jest mistrzynią w swoim zawodzie. Dzieci bowiem wydawały wszystkie te piękne tańce tak cudownie, że oklaskom zachwyconej publiczności nie było końca: te słodkie dzieciaki musiały prawie wszystkie tańce powtórzyć.

Wszystkie dzieci wywiązały się ze swego zadania znakomicie, a w koszu kwiatów, wręczonym p. Irenie Traum zawarte też było uznanie dla jej niepospolitych zdolności fachowych.

Czysty dochód z tej imprezy przeznaczono na rzecz kolonji wakacyjnej „Safa Berura".

KRONIKA.

Przezorna polityka finansowa. P. K. O. posiada 1,500,000 stałych klijentów, którzy składają swoje oszczędności w tej instytucji. Tę olbrzymią popularność P. K. O. zawdzięcza w pierwszym rzędzie przezornej polityce finansowej, niezachwianemu bezpieczeństwu, które zapewnia przyjętym pieniądzom, oraz bezwzględnej tajemnicy wkładów, którą gwarantuje ustawowo.

STEFAN JARACZ w TARNOWIE. W poniedziałek dn. 25 czerwca br. w sali Sokoła wystąpi teatr „Nowa Komedja" z Warszawy z mistrzem sceny polskiej Stefanem Jaraczem na czele. Zespół ten, który składa się z najlepszych sił stołecznych i uroczą Marją Modzelewską wystawi ostatnią nowość, przezabawną komedję pełną aktualnego humoru „Firma" Homara. Pozostałe bilety do nabycia w księgarni Seidena.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor **Chaim Friedman.** Drukiem I. Engelberga w Tarnowie